

Besluit van [datum] houdende regels met betrekking tot de jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie ter ondersteuning van het behalen van het doel in de richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU 2018, L 328) ter bevordering van het verbruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong industrie (Besluit jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie)

(KetenID W GK029018)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Klimaat en Groene Groei van, nr. WJZ.....;
Gelet op richtlijn nr. (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU 2018, L 328) en de artikelen 2.2, vierde lid, 9.10.1.4, 9.10.2.1, 9.10.2.3, derde lid, 9.10.2.4, derde, vijfde, zesde en negende lid, 9.10.2.5, derde lid, 9.10.2.6, derde lid, 9.10.2.7, 9.10.2.8, tweede lid, 9.10.3.7, 9.10.4.1, derde lid, 9.10.4.2, onderdelen c en d, 9.10.4.3, onderdeel c, 9.10.4.5, derde lid, 9.10.4.6, tweede lid, 9.10.4.8, tweede lid, 9.10.4.9, vierde lid, 9.10.4.10, vierde lid, 9.10.5.4, derde lid, 9.10.5.5, tweede en derde lid, 9.10.5.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van nr.);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Klimaat en Groene Groei van, nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

auditverklaring versoepeling inboekseisen: door een certificeringsorgaan uitgegeven verklaring dat is voldaan aan de vereisten, genoemd in artikel 17;

bewijs van duurzaamheid: bewijs van duurzaamheid als bedoeld in artikel 2, onderdeel 23, van verordening (EU) 2022/996;

bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof: combinatie van een grondstof waaruit, een proces waarin en een hoofdproduct waarmee uitgezonderde bijproduct-waterstof wordt geproduceerd;

certificeringsorgaan: certificeringsorgaan als bedoeld in artikel 2, onderdeel 14, van verordening (EU) 2022/996;

eigenverklaring versoepeling inboekseisen: door een producent van waterstof of importeur van waterstof opgestelde verklaring dat is voldaan aan de vereisten, genoemd in artikel 17, eerste en derde lid;

geleverd aan vervoer: leveren aan de Nederlandse markt van vervoer als bedoeld in artikel 9.7.1.1 van de wet, aan wegverkeer en binnenvaart in het buitenland en aan de zeevaart en luchtvaart;

inboekverificateur: verificateur als bedoeld in artikel 9.10.4.9, eerste lid, van de wet;

inboekverificatie: verificatie als bedoeld in artikel 9.10.4.9, eerste lid, van de wet;

inboekverificatieverklaring: verklaring als bedoeld in artikel 9.10.4.9, eerste lid, van de wet;

massabalans van koolstofarme waterstof: een boekhouding die een getrouwe weergave geeft van de in- en uitgaande stromen en voorraad van koolstofarme waterstof van een onderneming al dan niet op een opslaglocatie gedurende een bepaalde periode, bedoeld in artikel 30 van de richtlijn hernieuwbare energie en uitgevoerd overeenkomstig artikel 19 van verordening (EU) 2022/996, als onderdeel van een door de inboekverificatieur hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong gehanteerd vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof;

materiële afwijking: onjuistheid die, afzonderlijk of in combinatie met andere onjuistheden, de gestelde materialiteitsgrens overschrijdt;

materialiteitsgrens: kwantitatieve drempel of grenswaarde waarboven onjuistheden, afzonderlijk of in combinatie met andere onjuistheden, door de verificateur als materieel worden beschouwd;

overboekverificateur: verificateur als bedoeld in artikel 9.10.5.6, derde lid, van de wet;

overboekverificatie: verificatie als bedoeld in artikel 9.10.5.6, derde lid, van de wet;

overboekverificatieverklaring: verificatieverklaring als bedoeld in artikel 9.10.5.6, derde lid, van de wet;

Raad voor Accreditatie: Raad voor Accreditatie als bedoeld in artikel 1, onderdeel e, van de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie;

redelijke mate van zekerheid: een hoge, maar niet absolute, mate van zekerheid ten aanzien van de vraag of de in de verificatieverklaring opgevoerde waterstof verantwoorde hoeveelheden opgevoerde waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet, de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen in het HWI-register of de in de overboekverificatieverklaring verantwoorde opgevoerde prijs of prijzen van overgeboekte hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof, vrij zijn van materiële onjuistheden;

uitgezonderde bijproduct-waterstof: waterstof als bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel c, van de wet, waaronder waterstof als bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel b, van de wet;

verificateur opgevoerde waterstof: verificateur als bedoeld in artikel 9.10.2.5, eerste lid, van de wet;

verificatie opgevoerde waterstof: verificatie als bedoeld in artikel 9.10.2.5, eerste lid, van de wet;

verificatieverklaring opgevoerde waterstof: verificatieverklaring als bedoeld in artikel 9.10.2.5, eerste lid, van de wet;

verordening (EG) nr. 765/2008: verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en tot intrekking van verordening (EEG) 339/93 (PbEU 2008, L 218);

vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof: vrijwillig systeem, bedoeld in artikel 9, zevende lid, van de gasrichtlijn, voor het certificeren dat koolstofarme waterstof voldoet aan het broeikasgasemissiereductiecriteria, bedoeld in artikelen 2, onderdeel 11, en 9, tweede lid, van de gasrichtlijn;

waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer: waterstof als bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de wet;

wet: Wet milieubeheer.

Artikel 2 Uitzonderen categorieën industriële installaties

De in paragraaf 9.10.2 van de wet opgenomen bepalingen met betrekking tot de exploitant van een industriële installatie zijn niet van toepassing op een exploitant van een industriële installatie indien de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet, in de industriële installatie van deze exploitant minder bedraagt dan 100 ton waterstof per kalenderjaar.

HOOFDSTUK 2 JAARVERPLICHTING HERNIEUWBARE WATERSTOFEEHEDEN INDUSTRIE

Artikel 3 Jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie

1. Het percentage, bedoeld in artikel 9.10.2.1, eerste lid, van de wet, is voor het kalenderjaar:

- a. 2027 0,2 procent;
- b. 2028 1,0 procent;
- c. 2029 2,0 procent;
- d. 2030 4,0 procent;
- e. 2031 4,9 procent;
- f. 2032 6,1 procent;
- g. 2033 7,4 procent;
- h. 2034 8,6 procent;
- i. 2035 9,9 procent.

2. Het aantal hernieuwbare waterstofheden dat op grond van artikel 9.10.2.1, eerste lid van de wet, in enig kalenderjaar is verschuldigd wordt naar boven afgerond op een heel getal.

Artikel 4 Opvoeren waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de in het HWI-register te vermelden gegevens bij het opvoeren van waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik op de rekening met jaarverplichtingfaciliteit hernieuwbare waterstofeenheden industrie door de exploitant van een industriële installatie.

Artikel 5 Uitgezonderde categorieën waterstof

1. De waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer wordt berekend overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{uv} = Q \times \frac{\sum_{i=1}^m E_{v,i}}{\sum_{j=1}^n E_j}$$

In de hiervoor opgenomen formule betekent:

Q_{uv} : de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer;

Q : de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet;

$E_{v,i}$: de energie-inhoud van het met behulp van waterstof geproduceerde product i dat vanuit de industriële installatie aantoonbaar als conventionele transportbrandstof of biobrandstof is geleverd aan vervoer, in gigajoule op basis van onderste verbrandingswaarde;

E_j : de energie-inhoud van het met behulp van waterstof geproduceerde product j dat vanuit de industriële installatie is geleverd;

m : het aantal met waterstof geproduceerde producten dat aantoonbaar is geleverd aan vervoer;

n : het aantal met waterstof geproduceerde producten dat vanuit de industriële installatie is geleverd.

2. Indien de exploitant van een industriële installatie voor een of meerdere met waterstof geproduceerde producten niet beschikt over de benodigde gegevens om voor de gehele geleverde hoeveelheid te bepalen welk deel van dit product of deze producten is geleverd aan vervoer en voor dit product of deze producten EU-gegevens beschikbaar zijn, dan wordt voor het gedeelte van dit product of deze producten waarvoor geen gegevens beschikbaar zijn de waarde voor $E_{v,i}$ in het eerste lid berekend overeenkomstig de volgende formule:

$$E_{v,i} = \text{Fractie (EU)} \times E_i$$

In de hiervoor opgenomen formule betekent:

Fractie (EU): de op basis van EU-gegevens bepaalde fractie van het product i dat wordt geleverd aan vervoer;

E_i : de energie-inhoud van het met behulp van waterstof geproduceerde product i dat vanuit de industriële installatie is geleverd en waarvoor geen gegevens beschikbaar zijn.

3. De exploitant van een industriële installatie die gebruik maakt van artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdelen b of c, van de wet voert deze waterstof op als uitgezonderde bijproduct-waterstof, selecteert de bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof die van toepassing is en bewaart de gegevens waaruit blijkt dat de uitgezonderde bijproduct-waterstof afkomstig is van de geselecteerde bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof tot ten minste vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarop die gegevens betrekking hebben.

4. De uitgezonderde bijproduct-waterstof, waarbij de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof slechts onder één bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof mag worden meegerekend, wordt berekend overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{ubw} = \sum_{i=1}^n Q_{ubw,i}$$

In de hiervoor opgenomen formule betekent:

Q_{ubw} : de uitgezonderde bijproduct-waterstof;

$Q_{ubw,i}$: de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof afkomstig van de bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof i die in de industriële installatie is ingezet;

n : het aantal verschillende bronnen van uitgezonderde bijproduct-waterstof dat in de industriële installatie is ingezet.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld aan de bronnen van uitgezonderde bijproduct-waterstof en over de EU-gegevens, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 6 Uitzondering ammoniakproductie-installatie

Het percentage waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, vijfde lid, van de wet, dat niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik is 60 procent.

Artikel 7 Uitzondering ammoniakproductie Europese Innovatiefonds

1. De exploitant van een industriële installatie, bedoeld in artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de wet, is gecertificeerd volgens een vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof die door de Europese Commissie is erkend op basis van artikel 9, zevende lid, van de gasrichtlijn, en voert een massabalans van koolstofarme waterstof.

2. Indien door de Europese Commissie minder dan twee vrijwillige systemen voor koolstofarme waterstof zijn erkend op basis van artikel 9, zevende lid, van de gasrichtlijn, is het certificaat dat is uitgegeven aan de exploitant, bedoeld in het eerste lid, uitgegeven vanuit een erkend vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof of vanuit een vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof dat de erkenningsprocedure door de Europese Commissie, bedoeld in artikel 9, zevende lid, van gasrichtlijn doorloopt.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld aan de exploitant van een industriële installatie, bedoeld in het eerste lid, de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de wet, en aan de gemiddelde broeikasgasreductie van de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de wet.

Artikel 8 Berekeningswijzen

1. De hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik van een exploitant van een industriële installatie die gebruik maakt van artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel a, en onderdelen b of c van de wet, wordt berekend overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{jv} = (Q - Q_{ubw}) \times \left(\frac{Q - Q_{uv}}{Q}\right)$$

In de hiervoor opgenomen formule betekent:

Q_{jv} : de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik;

Q : de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet;

Q_{ubw} : de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof;

Q_{uv} : de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer.

2. De hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik van een exploitant van een industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd wordt berekend door de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van ammoniakproductie op te tellen bij de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van doeleinden anders dan ammoniakproductie.

Hierbij wordt de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van ammoniakproductie in enig kalenderjaar in kilogrammen berekend over het voorafgaande kalenderjaar overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{jv,NH3} = (Q_{NH3} - A_{NH3} \times Q_{uIF} - A_{NH3} \times Q_{ubw}) \times (1 - F_{NH3})$$

Hierbij wordt de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van doeleinden anders dan ammoniakproductie in enig kalenderjaar in kilogrammen berekend over het voorafgaande kalenderjaar overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{jv,ov} = Q - Q_{NH3} - (Q_{uIF} \times (1 - A_{NH3})) - (Q_{ubw} \times (1 - A_{NH3}))$$

In de hiervoor opgenomen twee formules betekent:

$Q_{jv,NH3}$: de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van ammoniakproductie;

$Q_{jv,ov}$: de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van doeleinden anders dan ammoniakproductie;

Q_{NH3} : de hoeveelheid waterstof die voor ammoniakproductie is ingezet in het voorafgaande kalenderjaar;

A_{NH3} : het aandeel van Q_{ubw} en Q_{uIF} dat wordt toegerekend aan de inzet voor de productie van ammoniak, berekend als volgt:

$$A_{NH3} = \frac{(Q_{ubw} + Q_{uIF}) - (Q - Q_{NH3})}{(Q_{ubw} + Q_{uIF})};$$

Q_{uIF} : de hoeveelheid waterstof die niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik op grond van artikel 9.10.2.4, achtste lid, van de wet, en in overeenstemming met artikel 7;

Q_{ubw} : de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof;

F_{NH3} : het percentage waterstof dat niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik, genoemd in artikel 6.

Q : de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet.

3. Indien bij de berekening van de formule, bedoeld in het tweede lid de uitkomst van A_{NH3} negatief is, is A_{NH3} gelijk aan nul.

4. Indien bij de berekening van de formule, bedoeld in het tweede lid Q_{ubw} en Q_{uIF} beide gelijk zijn aan nul, is A_{NH3} gelijk aan 1.

Artikel 9 Verificatieprotocol

1. Onze Minister keurt op aanvraag van de verificateur, bedoeld in de artikelen 10, 21 en 27, een verificatieprotocol, of wijzigingen daarvan, goed.

2. Onze Minister verleent goedkeuring aan het verificatieprotocol, of wijzigingen daarvan, indien hij een gerechtvaardigd vertrouwen heeft dat de verklaringen, bedoeld in de artikelen 10, 21 en 27, op een juiste wijze tot stand komen.

3. Onze Minister beslist binnen twaalf weken na ontvangst van een aanvraag als bedoeld in het eerste lid. De termijn kan eenmaal met ten hoogste vier weken worden verlengd.

4. De goedkeuring geldt voor de duur van een door onze Minister te bepalen termijn van ten hoogste vijf kalenderjaren, met inbegrip van het kalenderjaar waarin de goedkeuring is gegeven en vervalt bij de inwerkingtreding van een wijziging van de regelgeving wanneer en voor zover de wijziging het verificatieprotocol van de desbetreffende verificatie betreft.

Artikel 10 Verificatie opgevoerde waterstof

1. De verificateur opgevoerde waterstof voert de verificatiewerkzaamheden, bedoeld in artikel 9.10.2.5 van de wet, op een onbevangen en onpartijdige wijze uit, werkt overeenkomstig een goedgekeurd verificatieprotocol als bedoeld in artikel 9 en is voor de hiervoor genoemde verificatiewerkzaamheden van het werkveld hernieuwbare waterstofeenheden industrie:

a. tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden door de Raad voor Accreditatie op basis van de norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029; of

b. tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden door een nationale accreditatie instantie als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening (EG) nr. 765/2008 op basis van de norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029.

2. Het bestuur van de emissieautoriteit neemt een verificateur opgevoerde waterstof als bedoeld in het eerste lid, die voldoet aan de eisen gesteld in dat lid, op in het HWI-register.

3. De verificateur opgevoerde waterstof verkrijgt een redelijke mate van zekerheid dat de in de verificatieverklaring opgevoerde waterstof verantwoorde hoeveelheden opgevoerde waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet, geen materiële afwijkingen bevatten.

4. De verificateur opgevoerde waterstof toetst met een materialiteitsgrens van twee procent de volledigheid van de in het HWI-register hoeveelheden opgevoerde waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet.

5. Indien de verificateur opgevoerde waterstof geen verificatieverklaring afgeeft, stelt hij een rapport van bevindingen op.

6. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de verificatie opgevoerde waterstof.

Artikel 11 Ambtshalve vaststellen opgevoerde waterstof

1. Een ambtshalve vaststelling als bedoeld in 9.10.2.6, eerste of tweede lid, van de wet wordt gemaakt op basis van een redelijke inschatting van de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet.

2. De gevolgen van een ambtshalve vaststelling als bedoeld in 9.10.2.6, eerste of tweede lid, van de wet worden verrekend met het saldo van het lopende kalenderjaar.

Artikel 12 Doorschuiven van de jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie

1. De periode, bedoeld in artikel 9.10.2.7, eerste lid, van de wet, waarin de jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie geheel of gedeeltelijk kan worden doorgeschoven naar een jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie in een kalenderjaar volgend op dat kalenderjaar betreft de kalenderjaren 2027 tot en met 2035.

2. Het gedeelte van de jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie in enig kalenderjaar, bedoeld in artikel 9.10.2.7, tweede lid, van de wet, dat kan doorgeschoven naar een jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie in een kalenderjaar volgend op dat kalenderjaar is maximaal in:

- a. 2027 100 procent;
- b. 2028 100 procent;
- c. 2029 100 procent;
- d. 2030 100 procent;
- e. 2031 100 procent;
- f. 2032 80 procent;
- g. 2033 60 procent;
- h. 2034 40 procent;
- i. 2035 20 procent.

3. De jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie in enig kalenderjaar wordt doorgeschoven indien:

a. de exploitant van een industriële installatie tussen 1 april en 1 juni in enig kalenderjaar in het HWI-register aangeeft welk deel van de jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie van het direct aan die datum voorafgaande kalenderjaar wordt doorgeschoven; of

b. de toepassing van artikel 9.10.2.8, eerste of derde lid, van de wet, zou leiden tot een negatief saldo aan hernieuwbare waterstofeenheden industrie op de rekening van de exploitant van een industriële installatie en het op grond van het tweede lid mogelijk is om dat tekort of een deel van dat tekort aan hernieuwbare waterstofeenheden industrie door te schuiven naar het kalenderjaar volgend op dat kalenderjaar.

HOOFDSTUK 3 HERNIEUWBARE WATERSTOFEEHEDEN INDUSTRIE

Artikel 13 Afschrijving hernieuwbare waterstofeenheden industrie

1. Ter uitvoering van artikel 9.10.2.8, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de wet, wordt eerst het aantal op de rekening beschikbare hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstofdrager afgeschreven en vervolgens het aantal op de rekening beschikbare hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof afgeschreven.

2. Indien na toepassing van de afschrijving, bedoeld in het eerste lid, niet is voldaan aan de jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie, wordt de hoogte van de resterende jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie uitgedrukt in het aantal verschuldigde hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstofdrager.

Artikel 14 Volgorde afschrijving bij negatief saldo

1. Bij een negatief saldo van het aantal hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof op een rekening in het HWI-register worden alleen bijgeschreven hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof afgeschreven om dit tekort aan te vullen.

2. Bij een negatief saldo van het aantal hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstofdrager op een rekening in het HWI-register worden bijgeschreven hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstofdrager en hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof in deze volgorde afgeschreven.

HOOFDSTUK 4 INBOEKEN HERNIEUWBARE BRANDSTOFFEN VAN NIET-BIOLOGISCHE OORSPRONG

Artikel 15 Inboekter hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong

Hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong kunnen slechts door de inboekter hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong worden ingeboekt in het HWI-register indien de inboekter hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong:

a. hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdragers inzet in een industriële installatie, gecertificeerd is volgens een vrijwillig systeem voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong en een massabalans van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong voert; of

b. geen hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong produceert of inkoop, gebruik maakt van artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de wet en voldoet aan artikel 17.

Artikel 16 Eisen aan inboeking hernieuwbare waterstof

1. De in te boeken hernieuwbare waterstof, met uitzondering van hernieuwbare waterstof zonder bewijs van duurzaamheid als bedoeld in artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de wet:

a. wordt vergezeld van een bewijs van duurzaamheid en is geleverd door een marktdeelnemer die is gecertificeerd volgens een vrijwillig systeem voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong; of

b. is geproduceerd door de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die de hernieuwbare waterstof inboekt en die is gecertificeerd volgens een vrijwillig systeem voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong.

2. De totale hoeveelheid hernieuwbare waterstof die de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong op basis van artikel 9.10.4.2 van de wet inboekt, mag niet groter zijn dan de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik, bedoeld in artikel 9.10.2.1, eerste lid, van de wet, opgeteld bij de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die ook uitgezonderde bijproduct-waterstof is.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld aan de in te boeken hernieuwbare waterstof.

Artikel 17 Tijdelijke versoepeling inboekeisen

1. Voor het inboeken van hernieuwbare waterstof zonder bewijs van duurzaamheid, bedoeld in artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de wet, gaat de in te boeken hernieuwbare waterstof door de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong vergezeld van een eigenverklaring versoepeling inboekeisen en een auditverklaring versoepeling inboekeisen waarop de naam van deze inboeker staat vermeld.

2. De periode, bedoeld in artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de wet, waarin hernieuwbare waterstof zonder bewijs van duurzaamheid kan worden ingeboekt betreft de kalenderjaren 2027 tot en met 2032.

3. Een eigenverklaring versoepeling inboekeisen wordt na afloop van ieder kwartaal opgesteld door een in Nederland gevestigde producent van waterstof of importeur van waterstof die:

a. hernieuwbare waterstof waarvoor een bewijs van duurzaamheid mag worden uitgegeven, zonder bewijs van duurzaamheid heeft verhandeld of zelf heeft ingezet

b. het niet-uitgegeven bewijs van duurzaamheid als voorraad heeft geregistreerd op de massabalans van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, en deze voorraad bij een overgang naar een volgende massabalansperiode is komen te vervallen;

c. een inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong toestaat om op basis van de vervallen voorraad bewijzen van duurzaamheid voor hernieuwbare waterstof zonder bewijs van duurzaamheid in te boeken;

d. opdracht heeft gegeven aan een auditor om voor 1 april een auditverklaring versoepeling inboekeisen over het direct aan dat kalenderjaar voorafgaande kalenderjaar te sturen aan de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong; en

e. voldoet aan nader bij ministeriële regeling te stellen voorwaarden.

4. Een in Nederland gevestigde producent van waterstof of importeur van waterstof kan de Minister verzoeken om een controle uit te voeren op de gegevens die worden vermeld op een eigenverklaring versoepeling inboekeisen.

5. De auditverklaring versoepeling inboekeisen waarop de naam van de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong en het adres van de industriële installatie waar deze inboeker de waterstof inzet is vermeld zodat deze inboeker deze waterstof mag inboeken, wordt voor 1 april van enig kalenderjaar over het voorafgaande kalenderjaar uitgegeven door een certificeringsorgaan.

6. De producent van waterstof of importeur van waterstof stuurt de auditverklaring versoepeling inboekeisen voor 1 april van enig kalenderjaar over het voorafgaande kalenderjaar naar de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die op deze auditverklaring staat vermeld.

7. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de eigenverklaring versoepeling inboekeisen en de auditverklaring versoepeling inboekeregels.

8. De inboekverificatie van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong toont de eigenverklaring versoepling inboekverificatie en de auditverklaring versoepling inboekverificatie aan de inboekverificatie.

9. De eigenverklaring versoepling inboekverificatie en de auditverklaring versoepling inboekverificatie worden door de inboekverificatie van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong bewaard tot ten minste vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarop die verklaringen betrekking hebben.

Artikel 18 Eisen aan inboekverificatie hernieuwbare waterstofdrager

1. De in te boeken hernieuwbare waterstofdrager wordt vergezeld van een bewijs van duurzaamheid en is geleverd door een marktdeelnemer die is gecertificeerd volgens een vrijwillig systeem voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong.

2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld aan de in te boeken hernieuwbare waterstofdrager.

Artikel 19 Rekenmethode bijschrijven hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de rekenmethode voor het bepalen van de hoeveelheid hernieuwbare waterstofeenheden industrie, bedoeld in artikel 9.10.4.5, derde lid, van de wet.

Artikel 20 Opschorten of weigeren bijschrijven hernieuwbare waterstofeenheden industrie

1. Het bijschrijven van hernieuwbare waterstofeenheden industrie door het bestuur van de emissieautoriteit, bedoeld in artikel 9.10.4.8, eerste lid, van de wet, kan voor ten hoogste vier weken worden opgeschort. Het bestuur doet van de opschorting onverwijld mededeling aan de inboekverificatie van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong.

2. Het bestuur van de emissieautoriteit beslist binnen de termijn, bedoeld in het eerste lid, over de bijschrijving van de hernieuwbare waterstofeenheden industrie. Indien niet binnen die termijn is beslist, schrijft het bestuur de hernieuwbare waterstofeenheden industrie bij op de rekening van de inboekverificatie van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong.

3. De termijn, bedoeld in het eerste lid, kan eenmaal met ten hoogste vier weken worden verlengd. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 21 Inboekverificatie

1. De inboekverificatie voert de verificatiewerkzaamheden op een onbevangen en onpartijdige wijze uit, werkt overeenkomstig een goedgekeurd verificatieprotocol als bedoeld in artikel 9 en is voor het onderdeel inboekverificatie van het werkveld hernieuwbare waterstofeenheden industrie:

a. tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden door de Raad voor Accreditatie op basis van de norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029; of

b. tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden door een nationale accreditatie-instantie als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening (EG) nr. 765/2008 op basis van de norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029.

2. Het bestuur van de emissieautoriteit neemt een inboekverificatie als bedoeld in het eerste lid, die voldoet aan de eisen gesteld in dat lid, op in het HWI-register.

3. De inboekverificatie verkrijgt een redelijke mate van zekerheid dat de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen in het HWI-register geen materiële afwijkingen bevat.

4. De inboekverificatie toetst met een materialiteitsgrens van twee procent van de totale hoeveelheid ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong waarop de inboekverificatieverklaring betrekking heeft:

a. de hoeveelheid ingeboekte hernieuwbare waterstof en de hoeveelheid ingeboekte hernieuwbare waterstofdragers in verhouding tot de aantoonbaar verbruikte hoeveelheid hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong;

- b. de overname van de kenmerken van en gegevens over de ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong; en
 - c. de inzet in een industrieel proces in Nederland, bedoeld in artikel 9.10.4.1, eerste lid, van de wet, zoals die blijkt uit de bedrijfsadministratie.
5. Indien de inboekverificateur geen inboekverificatieverklaring afgeeft, stelt hij een rapport van bevindingen op.
6. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inboekverificatie.

Artikel 22 Ambtshalve vaststellen ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong

1. De gevolgen van een ambtshalve vaststelling als bedoeld in artikel 9.10.4.10, eerste lid, van de wet, worden verrekend met het saldo van het lopende kalenderjaar.
2. Artikel 13 is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 5 HWI-REGISTER

Artikel 23 Eisen aan de rekening

Aan de eisen, bedoeld in artikel 9.10.5.4, eerste lid, van de wet, is in elk geval niet voldaan indien de aanvrager niet:

- a. heeft aangetoond de voor de aangevraagde rekening vereiste hoedanigheid te bezitten;
- b. de vereiste gegevens heeft overgelegd.

Artikel 24 Vermoeden van fraude en misbruik

Een vermoeden van fraude of misbruik van een rekening als bedoeld in artikel 9.10.5.4, eerste lid, van de wet bestaat in elk geval, indien:

- a. de handelingen met betrekking tot de rekening afwijken van het gebruikelijke patroon van handelingen met betrekking tot die rekening;
- b. derden zich mogelijk toegang tot de rekening hebben verschaft; of
- c. de rekeninghouder een vermoeden van fraude of misbruik heeft geuit.

Artikel 25 Rekening opheffen

1. Het bestuur van de emissieautoriteit kan een rekening in elk geval ambtshalve opheffen indien:
- a. de rekeninghouder niet langer de hoedanigheid bezit op basis waarvan hij een rekening heeft gekregen;
 - b. ondanks herhaalde kennisgevingen de gronden voor de blokkering niet binnen een redelijke termijn zijn opgeheven;
 - c. gedurende twaalf maanden geen activiteit is geweest op de rekening.
2. Een rekening met inboekfaciliteit hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong of een rekening met uitsluitend overboekfaciliteit hernieuwbare waterstofeenheden industrie kan op verzoek van de rekeninghouder worden opgeheven.
3. Een rekening wordt niet opgeheven als op de rekeninghouder nog een verplichting rust als bedoeld in de artikelen 9.10.2.8, vijfde lid, of 9.10.4.10, vijfde lid, van de wet.

Artikel 26 Sparen van hernieuwbare waterstofeenheden industrie

1. Het gedeelte, bedoeld in artikel 9.10.5.5, eerste lid, van de wet, komt overeen met ten hoogste het percentage hernieuwbare waterstofeenheden industrie genoemd in het tweede of derde lid. Indien een onderneming zowel exploitant van een industriële installatie als inboekverificateur hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong is, geldt de meest gunstige spaaropbrengst die volgt uit de toepassing van het tweede en derde lid.
2. Voor de exploitant van een industriële installatie bedraagt het gedeelte, bedoeld in artikel 9.10.5.5, eerste lid, van de wet, ten hoogste het onderstaande percentage van het aantal hernieuwbare waterstofeenheden industrie dat hij verschuldigd is over het kalenderjaar dat direct

voorafgaat aan de datum, bedoeld in artikel 9.10.5.5, eerste lid, van de wet, waarbij voor de kalenderjaren 2027, 2028 en 2029 geen limiet wordt gesteld:

- a. 2030 150 procent;
- b. 2031 100 procent;
- c. 2032 50 procent;
- d. 2033 50 procent;
- d. 2034 50 procent;
- e. 2035 50 procent.

3. Voor de inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong bedraagt het gedeelte, bedoeld in artikel 9.10.5.5, eerste lid, van de wet, ten hoogste het onderstaande percentage van het aantal hernieuwbare waterstofeenheden industrie dat door het bestuur van de emissieautoriteit op zijn rekening is bijgeschreven voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die hij heeft ingezet in het kalenderjaar dat direct voorafgaat aan de datum, bedoeld in artikel 9.10.5.5, eerste lid, van de wet.

- a. 2027 80 procent;
- b. 2028 60 procent;
- c. 2029 40 procent;
- d. 2030 20 procent;
- e. 2031 20 procent;
- f. 2032 20 procent;
- g. 2033 20 procent;
- h. 2034 20 procent;
- i. 2035 20 procent.

4. Voor de toepassing van het eerste tot en met derde lid, wordt het aantal hernieuwbare waterstofeenheden industrie gespaard in de volgende volgorde:

- a. hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof;
- b. hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstofdrager.

Artikel 27 Overboekverificatie

1. De overboekverificateur voert de verificatiewerkzaamheden op een onbevangen en onpartijdige wijze uit, werkt overeenkomstig een goedgekeurd verificatieprotocol als bedoeld in artikel 9 en is voor het onderdeel overboekverificatie van het werkveld hernieuwbare waterstofeenheden industrie:

- a. tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden door de Raad voor Accreditatie op basis van de norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029; of
- b. tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden door een nationale accreditatie instantie als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening (EG) nr. 765/2008 op basis van de norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029.

2. Het bestuur van de emissieautoriteit neemt een overboekverificateur als bedoeld in het tweede lid, die voldoet aan de eisen gesteld in dat lid, op in het HWI-register.

3. De overboekverificateur verkrijgt een redelijke mate van zekerheid dat de in de overboekverificatieverklaring verantwoorde opgevoerde prijs of prijzen van overgeboekte hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof geen materiële afwijkingen bevat.

4. De overboekverificateur toetst met een materialiteitsgrens van twee procent de opgevoerde prijs of prijzen van overgeboekte hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof.

5. Indien de overboekverificateur geen overboekverificatieverklaring afgeeft, stelt hij een rapport van bevindingen op.

6. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de overboekverificatie.

HOOFDSTUK 6 RAPPORTAGES

Artikel 28 Rapportage

Het bestuur van de emissieautoriteit rapporteert over het laatst verstreken kalenderjaar jaarlijks aan Onze Minister:

- a. de totale energie-inhoud per ingeboekte soort hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong;
- b. de totale hoeveelheid ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, alsmede het gehanteerde vrijwillige systeem voor hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong.

Artikel 29 Overzicht

Het overzicht, bedoeld in artikel 9.10.4.6, eerste lid, van de wet, vermeldt met betrekking tot het gedeelte van het kalenderjaar of het kalenderjaar waarop het overzicht betrekking heeft:

- a. het aantal per soort op rekeningen in het HWI-register bijgeschreven hernieuwbare waterstofeenheden industrie;
- b. het aantal per soort in dat kalenderjaar gespaarde hernieuwbare waterstofeenheden industrie.

HOOFDSTUK 7 SLOTBEPALINGEN

Artikel 30 Opschrift

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie.

Artikel 31 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Minister van Klimaat en Groene Groei

NOTA VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

I. Algemeen deel	14
1. Inleiding	14
2. Jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie	14
2.1. Verplichtingen	15
2.2. Ingroeipad	15
2.3. Hernieuwbare waterstofeenheden industrie	15
2.4. Inboeken hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers	16
2.4.1. Inboekseisen	16
2.4.2. Inboeken door een inboeker	17
2.4.3. Bepanking ingeboekte hoeveelheid waterstof	17
2.5. Verificatie	18
2.5.1. Verificatie opgevoerde waterstof	19
2.5.2. Inboekverificatie	19
2.5.3. Overboekverificatie	19
2.6. Flexibiliteitsmechanismen	20
2.6.1. Doorschuiven jaarverplichting	20
2.6.2. Sparen HWI's	21
2.6.3. Tijdelijke versoepeling inboekseisen	23
2.7. Uitzonderingen op de jaarverplichting	26
2.7.1. Ondergrens industriële installaties	26
2.7.2. RED III uitzonderingen	27
2.7.3. Ammoniakuitzonderingen	31
3. Rapportages	33
4. Uitvoering en handhaving	33
4.1. Uitvoering	33
4.2. Handhaving	33
5. Gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu	34
5.1. Administratieve en uitvoeringlasten	34
5.2. Gevolgen voor het milieu	34
6. Advisering en consultatie	35
6.1. Advisering	35
6.2. Handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets	35
6.3. Internetconsultatie	35
II. Artikelsgewijs deel	36

I. Algemeen deel

1. Inleiding

Het Besluit jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie (hierna: het besluit) geeft uitwerking aan regels als gevolg van de introductie van titel 9.10 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm),¹ ter implementatie van een gedeelte van de doelstelling die is opgenomen in artikel 22 bis van de herziene richtlijn hernieuwbare energie (RED III). Met Richtlijn 2023/2413² is de richtlijn hernieuwbare energie (RED) gewijzigd.

Met titel 9.10 van de Wm is een systematiek geïntroduceerd die het mogelijk maakt dat exploitanten van industriële installaties in Nederland die waterstof inzetten, hun bijdrage leveren aan de op Nederlandse rustende verplichting om te voldoen aan artikel 22 bis van de RED III. Dit artikel stelt dat de lidstaten zorg moeten dragen voor de doelstelling met betrekking tot het gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (renewable fuels of non-biological origin, hierna: 'RFNBO's') in de industrie. Artikel 22 bis voorziet in een bindende doelstelling voor de lidstaten, dit is de lidstaatverplichting. De inzet van de RFNBO's voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik in 2030 bedraagt ten minste 42% van het totale eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik van waterstof in de industrie in Nederland en 60% in 2035.

De bepalingen die voortvloeien uit titel 9.10 van de Wm worden in onderhavig besluit uitgewerkt. Het betreft onder andere:

- een ondergrens voor industriële installaties;
- de hoogte van de jaarverplichting tot en met 2035;
- regels over de berekening van de uitgezonderde categorieën waterstof;
- regels over verschillende vormen van verificatie;
- de ambtshalve vaststelling;
- regels over het doorschuiven van de jaarverplichting;
- de volgorde van afschrijving, bijschrijving en het sparen van hernieuwbare waterstofeenheden industrie (hierna: HWI's);
- de vereisten aan inboekers hernieuwbare brandstoffen van niet biologische oorsprong (hierna: inboekers) en het inboeken van hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers;
- uitwerking van de tijdelijke versoepeling inboekregels;
- eisen aan het HWI-register.

2. Jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie

De jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie kent drie belangrijke verplichtingen die beschreven worden in paragraaf 2.1. In paragraaf 2.2 wordt vervolgens beschreven hoe het aantal verschuldigde HWI's per kalenderjaar wordt bepaald met bijbehorend ingroepad. Vervolgens wordt in paragraaf 2.3 toegelicht hoe een exploitant HWI's kan verkrijgen, waarna in paragraaf 2.4 wordt toegelicht hoe HWI's ingeboekt kunnen worden en wat de vereisten zijn voor de inboeker. Paragraaf 2.5 beschrijft wanneer verificatie wordt voorgeschreven. In paragraaf 2.6 worden drie verschillende flexibiliteitsmechanismen beschreven, gevolgd door een beschrijving van de verschillende soorten uitzonderingen in paragraaf 2.7. In dezelfde paragraaf wordt door middel van formules weergegeven hoe de hoogte van de jaarverplichting met inachtneming van de uitzonderingen berekend moet worden.

¹ Het bij koninklijke boodschap van 29 april 2026 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met een jaarverplichting voor het vervangen van het waterstofgebruik door exploitanten van industriële installaties in de industrie door het gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong ter ondersteuning van het behalen van het doel in de richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU 2018, L 328) ter bevordering van het verbruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie (Wet jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie) (Kamerstukken 36936).

² Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

2.1. Verplichtingen

Titel 9.10 van de Wm bevat verschillende verplichtingen voor exploitanten van industriële installaties. Allereerst worden exploitanten van industriële installaties verplicht om bij het bestuur van de Nederlandse emissieautoriteit (hierna: NEa) een rekening te openen in het HWI-register. Ten tweede dienen deze exploitanten de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik, en eventueel hoeveelheden uitgezonderde waterstof, op te voeren in het HWI-register. Onderhavig besluit werkt deze uitgezonderde categorieën waterstof nader uit in artikelen 5 tot en met 8 en geeft aan op welke manier de hoogte van de jaarverplichting moet worden berekend, zie hiervoor paragraaf 2.7 van deze nota van toelichting. Ten derde moeten deze exploitanten voldoen aan hun jaarverplichting door voldoende HWI's op hun rekening in het HWI-register te verzamelen. De NEa schrijft na afloop van ieder kalenderjaar waarvoor de jaarverplichting geldt dit verschuldigde aantal HWI's af. Onderhavig besluit bevat ook regels over het bij- en afschrijven van HWI's.

2.2. Ingroeipad

Uit artikel 9.10.2.1, eerste lid, van de Wm volgt dat het aantal verschuldigde HWI's wordt berekend door de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik (hierna nader te noemen: hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting) te vermenigvuldigen met een voor dat kalenderjaar vastgesteld percentage. De hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting is gecorrigeerd met eventuele opgevoerde hoeveelheden uitgezonderde waterstof. Om te bepalen hoeveel HWI's een exploitant van een industriële installatie verschuldigd is, wordt de omrekening van kilogram naar hoeveelheden in gigajoule gemaakt, in de formule hierboven aangeduid als omrekenfactor f. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de energie-inhoud van waterstof. Dit is de onderste verbrandingswaarde van waterstof van 0,12 gigajoule (GJ) per kilogram uit bijlage III van de RED. Het aantal verschuldigde HWI's wordt in alle gevallen naar boven afgerond.

Aantal in jaar Y verschuldigde HWI's = hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting * percentage voor jaar Y * omrekeningsfactor f (0,12 GJ per kilogram)

Een exploitant van een industriële installatie dient in enig kalenderjaar te voldoen aan de jaarverplichting die gold in het voorgaande kalenderjaar. In artikel 3, eerste lid, van onderhavig besluit zijn de percentages voor de desbetreffende jaren vastgesteld. De jaarlijkse oplopende percentages – ook wel het ingroeipad genoemd – zijn als volgt:

- 2027: 0,2 procent;
- 2028: 1,0 procent;
- 2029: 2,0 procent;
- 2030: 4,0 procent;
- 2031: 4,9 procent;
- 2032: 6,1 procent;
- 2033: 7,4 procent;
- 2034: 8,6 procent;
- 2035: 9,9 procent.

Aangezien uit artikel 9.10.2.1, eerste lid, van de Wm volgt dat de exploitant van een industriële installatie in enig kalenderjaar HWI's verschuldigd is over het direct aan dat kalenderjaar voorafgaande kalenderjaar, is 2028 het eerste jaar dat HWI's verschuldigd zijn over de jaarverplichting van 2027.

2.3. Hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Uit titel 9.10 van de Wm volgt dat de exploitant van een industriële installatie op twee manieren HWI's kan verkrijgen:

1. door zelf hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdragers in te zetten voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik en deze inzet in het HWI-register te registreren, of
2. door HWI's te kopen van andere exploitanten van industriële installaties of van inboekers.

Artikel 9.10.3.1 van de Wm maakt onderscheid tussen twee soorten HWI's: hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstof (HWI-W's) en hernieuwbare waterstofeenheden industrie waterstofdrager (HWI-WD's). Uit artikel 9.10.2.8 van de Wm volgt op welke manier de exploitant kan voldoen aan de jaarverplichting. Artikel 13 van onderhavig besluit regelt dat eerst HWI-WD's worden afgeschreven en vervolgens – als na het afschrijven van HWI-WD's nog niet aan de jaarverplichting van het voorgaande kalenderjaar is voldaan – HWI-W's. Hiervoor is gekozen omdat HWI-W's verhandelbaar zijn en daardoor voor rekeninghouders minstens even waardevol en mogelijk waardevoller zijn dan HWI-WD's.

Het kan zijn dat er minder HWI's op de rekening van de exploitant van de industriële installatie staan dan noodzakelijk is voor het voldoen aan de jaarverplichting. Artikel 9.10.2.8, vijfde lid, van de Wm bepaalt dat de rekeninghouder dit negatieve saldo binnen 12 maanden aan dient te vullen. Artikel 14 van onderhavig besluit bepaalt dat een negatief saldo van HWI-W's alleen kan worden aangezuiverd met bijgeschreven HWI-W's. Een negatief saldo van HWI-WD's kan worden aangezuiverd met bijgeschreven HWI-WD's en HWI-W's. Het is dus aan de exploitant om te beslissen, als deze in staat is om zowel hernieuwbare waterstof als hernieuwbare waterstofdragers in te boeken, op welke manier de tekorten worden aangevuld.

2.4. Inboeken hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers

Deze paragraaf behandelt de eisen die worden gesteld aan de inboeking van hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers en welke onderneming een hoeveelheid hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdrager mag inboeken.

2.4.1. Inboekeisen

In artikelen 9.10.4.2 en 9.10.4.3 van de Wm worden eisen gesteld aan de inboeking van hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers. Deze eisen zijn overgenomen uit de RED III om ervoor te zorgen dat de RFNBO's die worden ingezet om aan de jaarverplichting te voldoen, ook gebruikt kunnen worden om te voldoen aan de verplichting die Nederland heeft op grond van artikel 22 bis van de RED III.

In onderhavig besluit bevat artikel 16 eisen aan de inboeking van hernieuwbare waterstof en bevat artikel 18 eisen aan de inboeking van hernieuwbare waterstofdragers. Dit ziet onder andere op de certificering volgens een vrijwillig systeem voor RFNBO's. Voor het voldoen aan duurzaamheidseisen in de RED III worden vrijwillige systemen voor RFNBO's opgezet die pas na erkenning door de Europese Commissie door marktdeelnemers mogen worden toegepast om aan te tonen dat aan die vereisten is voldaan. Tijdens de erkenningsprocedure beoordeelt de Europese Commissie of de ontwikkelde vrijwillige systemen inderdaad aantonen of aan alle gestelde eisen is voldaan. De actuele status van de erkenning van vrijwillige systemen voor RFNBO's door de Europese Commissie kan worden gevonden op de webpagina over "Voluntary schemes" van de Europese Commissie.³

Ingevolge deze vrijwillige systemen worden alle bedrijven in de toeleveringsketen gecertificeerd, dus vanaf de productie van de hernieuwbare waterstof tot de plek waarop de hernieuwbare waterstof of de hernieuwbare waterstofdrager wordt ingezet. Onderdeel van de certificering op basis van deze vrijwillige systemen is het voeren van een massabalans waarmee ieder bedrijf aantoonbaar dat onderstaande twee hoeveelheden hernieuwbaar materiaal gelijk zijn, rekening houdende met de efficiëntie in geval van conversie van hernieuwbare waterstof in hernieuwbare waterstofdragers of omgekeerd:

- Productie plus inkoop.
- Verkoop plus inzet.

Leveringen van gecertificeerd hernieuwbaar materiaal moeten vergezeld gaan van een bewijs van duurzaamheid (in het Engels "proof of sustainability" of "PoS"). Deze bewijzen van duurzaamheid zullen in de nabije toekomst in de Uniedatabank van de Europese Commissie moeten worden geregistreerd. Dit zal door de vrijwillige systemen worden vereist. De Europese Commissie zal hierop toezien.

Tot slot bevat artikel 17 van onderhavig besluit een alternatieve manier voor het inboeken van hernieuwbare waterstof zonder bewijs van duurzaamheid: de tijdelijke versoepeling inboekeisen. Dit wordt behandeld in paragraaf 2.6.3 van deze nota van toelichting.

³ https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/bioenergy/voluntary-schemes_en.

2.4.2. Inboeken door een inboeker

Artikel 9.10.4.1, eerste lid, van de Wm bepaalt dat inboeking van hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers dient te geschieden door een inboeker. Artikel 15 van onderhavig besluit werkt de eisen aan deze inboeker nader uit. Er zijn drie manieren om aan te tonen dat de inboeking aan de eisen vanuit artikelen 9.10.4.2 en 9.10.4.3 van de Wm voldoet. De eerste manier betreft de situatie dat de inboeker RFNBO's heeft gekocht van een leverancier, beschikt over het bijbehorende bewijs van duurzaamheid en deze RFNBO's in zijn industriële installatie inzet (artikel 15, onderdeel a). Deze manier is van toepassing op zowel hernieuwbare waterstof als op hernieuwbare waterstofdragers. De tweede manier betreft de situatie dat de inboeker zelf hernieuwbare waterstof produceert en daarvoor is gecertificeerd tegen een vrijwillig systeem voor RFNBO's (eveneens artikel 15, onderdeel a). Wanneer de inboeker deze hernieuwbare waterstof zelf inzet in zijn industriële installatie, dan wordt deze hernieuwbare waterstof niet verhandeld en wordt er voor deze hernieuwbare waterstof geen bewijs van duurzaamheid uitgegeven. Echter, uit de massabalans moet wel volgen dat de door inboeker geproduceerde hernieuwbare waterstof daadwerkelijk is ingezet in diens industriële installatie en dat daarmee aan de eisen uit artikel 9.10.4.2 wordt voldaan. Deze manier is alleen van toepassing op hernieuwbare waterstof. Dit is logisch want als de inboeker de waterstof gebruikt om een waterstofdrager te produceren, dan treden bij de conversie van waterstof naar een waterstofdrager conversieverliezen op waardoor het aantal HWI's dat kan worden verkregen voor inboeking van de RFNBO-waterstof hoger is dan het aantal HWI's dat kan worden verkregen voor het inboeken van de daaruit geproduceerde RFNBO-waterstofdrager.

Tot slot is er een derde manier om aan te tonen dat aan de vereisten wordt voldaan (artikel 15, onderdeel b). In de periode 2027 tot en met 2032 geldt het flexibiliteitsmechanisme van de tijdelijke versoepeling inboekseisen voor de inboeking van hernieuwbare waterstof, uitgewerkt in artikel 17 van onderhavig besluit. In die periode (en tot en met de laatste inboekingen over het jaar 2032 die nog in de eerste maanden van 2033 kunnen worden uitgevoerd) voldoet de inboeking van hernieuwbare waterstof ook aan artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de Wm als de inboeking vergezeld gaat van een eigenverklaring versoepeling inboekeregels en een auditverklaring versoepeling inboekseisen. Voor een verdere toelichting over de tijdelijke versoepeling inboekseisen en deze verklaringen zie paragraaf 2.6.3 van deze nota van toelichting.

2.4.3. Beperking ingeboekte hoeveelheid waterstof

In artikel 16, tweede lid, van onderhavig besluit wordt de hoeveelheid waterstof die via de tijdelijke versoepeling inboekseisen kan worden ingeboekt, beperkt tot de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting plus de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die ook kwalificeert als uitgezonderde bijproduct-waterstof.

Inboeking van hernieuwbare waterstof op basis van artikel 16, eerste lid, is beperkt tot de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die fysiek wordt ingezet. Een dergelijke fysieke beperking is er niet voor de op administratie gebaseerde inboeking op basis van de tijdelijke versoepeling inboekseisen in artikel 17 (zie paragraaf 2.6.3 van deze nota van toelichting). Via de versoepeling inboekseisen wordt de fysiek ingezette niet-hernieuwbare waterstof voor de toepassing van artikel 9.10.4.2 van de Wm hernieuwbaar verklaard. Daarom beperkt artikel 16, tweede lid, de inzet via de versoepeling inboekseisen tot de hoeveelheid fysieke waterstof die nog zou kunnen worden vervangen door hernieuwbare waterstof.

In een (bio)raffinaderij wordt enerzijds waterstof gebruikt als tussenproduct voor de productie van conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen, en anderzijds wordt waterstof gebruikt die wordt toegerekend aan de productie van industriële (tussen)producten. Artikel 16, tweede lid, beperkt de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die (al dan niet via de versoepeling inboekseisen) in het HWI-register kan worden inboekt tot de hoeveelheid waterstof die wordt toegerekend aan de productie van industriële (tussen)producten. Als die beperking niet zou worden opgelegd, dan zou een exploitant van een (bio)raffinaderij meer hernieuwbare waterstof kunnen inboeken en daarvoor HWI's verkrijgen dan de hoeveelheid waterstof in de RFNBO-grondslag van zijn jaarverplichting. Dat is ongewenst en wordt met artikel 16, tweede lid, voorkomen. Op grond van titel 9.8 van de Wm wordt voor (bio)raffinaderij-eigenaren eenzelfde beperking opgelegd: de

hoeveelheid in te boeken hernieuwbare waterstof waarvoor in dat geval raffinaderij-reductie-eenheden (RARE's) worden verkregen, kan niet hoger zijn dan de hoeveelheid in de (bio)raffinaderij ingezette waterstof die aan vervoer wordt toegerekend. Die hoeveelheid is gelijk aan de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer zoals gedefinieerd in dit besluit.

Dit tweede lid van artikel 16 heeft betrekking op het gehele artikel 9.10.4.2 van de Wm en daarmee op alle inboekingen (dus zowel van fysiek hernieuwbare waterstof op basis van artikel 16 als op inboeking volgende de tijdelijke versoepeling inboekingen volgens artikel 17) omdat hernieuwbare waterstof die volgens artikel 16 is ingeboekt (niet gebruik makende van de tijdelijke versoepeling inboekingen in artikel 17) geen tweede keer mag worden ingeboekt. Dit wordt duidelijk gemaakt aan de hand van de volgende voorbeelden:

- Exploitant C van een industriële installatie die op jaarbasis 100 ton (100.000 kg) niet uitgezonderde waterstof verbruikt, waarvan 10 ton (10.000 kg) hernieuwbare waterstof die hij inboekt volgens artikel 16, eerste lid, mag op basis van artikel 16, tweede lid, nog 90 ton (90.000 kg) waterstof inboeken op basis van de tijdelijke versoepeling inboekingen. Immers: Q_{jv} bedraagt in dit geval 100 ton en er is op basis van artikel 9.10.4.2 van de Wm al 10 ton hernieuwbare waterstof ingeboekt.
- Exploitant D van een industriële installatie die op jaarbasis 100 ton waterstof verbruikt, waarvan 50 ton uitgezonderde bijproduct waterstof (die hij opvoert in het HWI-register en die niet tevens hernieuwbare waterstof is) en 10 ton hernieuwbare waterstof die hij inboekt volgens artikel 16, eerste lid, mag op basis van artikel 16, tweede lid, nog 40 ton waterstof inboeken op basis van de tijdelijke versoepeling inboekingen. Immers: Q_{jv} bedraagt in dit geval 50 ton (100 minus 50) en er is op basis van artikel 9.10.4.2 van de Wm al 10 ton hernieuwbare waterstof ingeboekt.
- Exploitant E van een industriële installatie die in een kalenderjaar 100 ton waterstof verbruikt, waarbij al deze waterstof hernieuwbare waterstof is die in het HWI-register wordt ingeboekt, mag in dat kalenderjaar op basis van artikel 16, tweede lid, van het besluit geen gebruik maken van de tijdelijke versoepeling inboekingen. Immers, deze exploitant heeft al een hoeveelheid waterstof ingeboekt die gelijk is aan de hoeveelheid waterstof binnen de verplichting.
- Exploitant F van een industriële installatie die in een kalenderjaar 100 ton waterstof verbruikt waarbij die 100 ton waterstof geheel uitgezonderde waterstof betreft, waardoor de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting Q_{jv} 0 kilogram bedraagt, mag op basis van artikel 17, tweede lid, van het besluit geen gebruik maken van de versoepelde inboekingen.

Het laatste deel van artikel 16, tweede lid, van onderhavig besluit luidt 'opgeteld bij de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die ook uitgezonderde bijproduct-waterstof is'. Deze zinsnede heeft betrekking op chloor-alkali-waterstof dat met hernieuwbare elektriciteit wordt geproduceerd in een RFNBO-gecertificeerde installatie. Deze waterstof kan als hernieuwbare waterstof worden ingeboekt en tegelijkertijd ook als uitgezonderde bijproduct-waterstof van de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting worden uitgezonderd. Via deze toevoeging is het bijvoorbeeld toegestaan dat een exploitant van een industriële installatie die alleen hernieuwbare waterstof inzet die tevens uitgezonderde bijproduct-waterstof is, deze waterstof inboekt.

2.5. Verificatie

Titel 9.10 van de Wm schrijft in een aantal gevallen verificatie voor: bij de opgevoerde waterstof (artikel 9.10.2.5 van de Wm), inboeken van RFNBO's (artikelen 9.10.4.1, tweede lid, en 9.10.4.9 van de Wm) en overboeken van HWI-W's (artikel 9.10.5.6, derde lid, van de Wm). In onderhavig besluit is dit nader uitgewerkt. Artikel 9 regelt het verificatieprotocol, artikel 10 de verificatie opgevoerde waterstof (paragraaf 2.5.1), artikel 21 de inboekverificatie (paragraaf 2.5.2) en artikel 27 de overboekverificatie (paragraaf 2.5.3).

Voor alle verificaties geldt dat de verificateur een verificatie-instelling moet zijn die is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie of een andere erkende nationale accreditatie-instelling op basis van norm ISO/IEC 17020 en vanaf 2033 op basis van de norm ISO/IEC 17029. De verificateur moet de werkzaamheden uitvoeren volgens een door de minister goedgekeurd

verificatieprotocol. Als een verificatie-instelling een verzoek om accreditatie heeft gedaan en kan aantonen over voldoende kennis en ervaring te beschikken, dan kan zij vooruitlopend op de accreditatie reeds verificaties uitvoeren. Om voor een bepaald werkveld geaccrediteerd te kunnen worden, dient de verificatie-instelling immers in de praktijk aan te tonen over de desbetreffende kennis en vaardigheid te beschikken. Het betreft derhalve een verificatie-instelling die in de laatste fase van de accreditatieprocedure is en bijvoorbeeld alleen nog met goed gevolg de bijwoning van een verificatie door de Raad van Accreditatie moet doorstaan. De verificateurs krijgen toegang tot het HWI-register om het opgevoerde waterstofgebruik en de opgevoerde hoeveelheden uitgezonderde waterstof, de inboekingen en/of de overboekingen te kunnen raadplegen.

2.5.1. Verificatie opgevoerde waterstof

Exploitanten van industriële installaties die onder de jaarverplichting vallen moeten jaarlijks de opgevoerde hoeveelheid waterstof en de eventuele uitzonderingen laten verifiëren. De normen voor de verificatie opgevoerde waterstof worden vastgelegd bij ministeriële regeling.

In artikel 10 van onderhavig besluit staan de eisen uitgewerkt die aan de verificateur opgevoerde waterstof worden gesteld. De verificateur dient zijn verificatiewerkzaamheden op een onpartijdige wijze, te weten zonder vooringenomenheid, uit te voeren. De verificateur opgevoerde waterstof voert de verificatie met een redelijke mate van zekerheid en met een materialiteitsgrens van twee procent uit. De verificateur verzamelt hiervoor toereikende controle-informatie en zorgt voor een aanvaardbaar laag controlerisico. Het resultaat van de verificatie opgevoerde waterstof legt de verificateur neer in de verificatieverklaring opgevoerde waterstof, die hij aan de exploitant verstrekt en in het HWI-register koppelt aan de opgevoerde waterstof. Indien hij fouten in inboekingen vaststelt die de materialiteitsgrens overschrijden, dan dient hij over te gaan tot het opstellen en afgeven van een rapport van bevindingen. De exploitant is verantwoordelijk dat hij tijdig een verificateur opgevoerde waterstof contacteert zodat de uitkomst van de verificatie tijdig – uiterlijk op 1 juni - in bezit van de NEa is. De normen voor de verificatie opgevoerde waterstof worden vastgelegd bij ministeriële regeling.

2.5.2. Inboekverificatie

Aan de inboekverificatie worden in artikel 21 van onderhavig besluit soortgelijke eisen gesteld als aan de verificatie opgevoerde waterstof. Tenminste eenmaal per jaar, uiterlijk op 1 juni, dient een inboeker die een hoeveelheid RFNBO's heeft ingeboekt een verklaring van een inboekverificateur dat de ingeboekte hoeveelheid RFNBO's voldoet aan de eisen die voor het inboeken zijn gesteld te hebben. De inboekverificateur kan deze aan de inboekingen koppelen in het HWI-register. De inboekverificateur voert de inboekverificatie met een redelijke mate van zekerheid en met een materialiteitsgrens van twee procent uit. De inboekverificateur verzamelt hiervoor toereikende controle-informatie en zorgt voor een aanvaardbaar laag controlerisico. Dit betekent dat hij de meest risicovolle inboekingen controleert, terwijl hij op basis van die deelwaarneming een uitspraak doet over hetgeen hij niet controleert.

Het resultaat van de inboekverificatie legt de inboekverificateur neer in de inboekverificatieverklaring, die hij aan de inboeker verstrekt. Indien hij fouten in inboekingen vaststelt die de materialiteitsgrens overschrijden, dan dient hij over te gaan tot het opstellen en afgeven van een rapport van bevindingen en wordt er geen inboekverificatieverklaring opgesteld. Het rapport van bevindingen dient als hulpmiddel voor de NEa. Bij gebrek aan een inboekverificatieverklaring kan de NEa handhavend optreden. Ook kan de NEa, bij geconstateerde fouten, tot het ambtshalve vaststellen van de inboekingen overgaan op basis van artikel 9.10.4.10, eerste lid, van de Wm. De normen waaraan de inboekverificateur toetst, worden opgenomen bij ministeriële regeling. De inboeker is verantwoordelijk dat hij tijdig een inboekverificateur contacteert zodat de uitkomst van de inboekverificatie tijdig in bezit van de NEa is.

2.5.3. Overboekverificatie

Voor de overboekverificatie en de overboekverificateur zijn in artikel 27 van onderhavig besluit soortgelijke eisen opgenomen als voor de verificatie opgevoerde waterstof en de inboekverificatie. De normen voor de overboekverificatie worden vastgelegd bij ministeriële regeling. Er kan gekozen

worden om een verificatie-instelling te contacteren voor een of meer van de in deze paragraaf 2.5 genoemde vormen van verificatie.

2.6. Flexibiliteitsmechanismen

Er is gekozen voor de introductie van een drietal flexibiliteitsmechanismen in titel 9.10 van de Wm: doorschuiven van de jaarverplichting (artikel 9.10.2.7 van de Wm), sparen van HWI's (artikel 9.10.5.5 van de Wm) en de tijdelijke versoepeling inboekeisen (artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de Wm). Onderhavig besluit werkt deze flexibiliteitsmechanismen nader uit. Artikel 12 werkt de regels over het doorschuiven van de jaarverplichting uit (paragraaf 2.6.1), artikel 26 het sparen van HWI's en de spaarlimieten (paragraaf 2.6.2) en artikel 17 de tijdelijke versoepeling inboekeisen (paragraaf 2.6.3). De gemaakte keuzes rond deze drie onderwerpen zorgen voor een maximale flexibiliteit in de beginperiode van de jaarverplichting.

2.6.1. Doorschuiven jaarverplichting

Artikel 9.10.2.7 van de Wm bepaalt dat een exploitant van een industriële installatie ervoor kan kiezen om de gehele jaarverplichting of een deel daarvan door te schuiven naar het volgende kalenderjaar. Op deze wijze heeft hij op de korte termijn minder HWI's nodig om aan zijn jaarverplichting te voldoen, maar moet hij de hoeveelheid die wordt uitgesteld een jaar later inhalen. Voor dit doorschuiven gelden de in onderstaande tabel opgenomen maximale percentages die zijn neergelegd in artikel 12, tweede lid, van onderhavig besluit.

Kalenderjaar waarin de jaarverplichting valt die wordt doorgeschoven	Kalenderjaar waarnaar mag worden doorgeschoven	Percentage dat maximaal kan worden doorgeschoven naar het volgend kalenderjaar
2027	2028	100%
2028	2029	100%
2029	2030	100%
2030	2031	100%
2031	2032	100%
2032	2033	80%
2033	2034	60%
2034	2035	40%
2035	2036	20%

Artikel 12, derde lid, van onderhavig besluit regelt in welke gevallen de jaarverplichting wordt doorgeschoven. Een jaarverplichting van een exploitant wordt automatisch doorgeschoven als afschrijving van de verschuldigde HWI's zou leiden tot een negatief saldo op de rekening en doorschuiven op basis van de weergegeven percentages mogelijk is (onderdeel b). Ook kan een exploitant er zelf voor kiezen om zijn jaarverplichting door te schuiven (onderdeel a). Deze exploitant dient dan zelf aan de NEa door te geven welk percentage hij wil doorschuiven, met een maximum van de weergegeven percentages. De exploitant dient dit tussen 1 april en 1 juni te doen van het kalenderjaar volgend op het desbetreffende kalenderjaar. Dit stelt de exploitant in staat om eerst HWI's op zijn rekening te verzamelen en dan – als dat onvoldoende HWI's blijken te zijn om aan de verplichting te voldoen – het percentage te bepalen wat hij wil doorschuiven. De NEa houdt het doorgeschoven deel van de jaarverplichting bij als een aantal HWI's dat het volgende kalenderjaar extra zal worden afgeschreven.

Deze systematiek van doorschuiven wordt toegelicht aan de hand van het volgende voorbeeld.

- Exploitant B van een industriële installatie is tevens inboeker en verbruikt in 2027 1 kiloton waterstof, maar verbruikt geen uitgezonderde waterstof. Een hoeveelheid van 1 kiloton

waterstof vertegenwoordigt een energie-inhoud van 120.000 GJ (onderste verbrandingswaarde).

- Over het jaar 2027 bedraagt het verplichte percentage op grond van artikel 3, eerste lid, van onderhavig besluit 0,2%, wat correspondeert met 240 HWI's die (indien er geen gebruik wordt gemaakt van de doorschuifmogelijkheid) op 1 juni 2028 door de NEa worden afgeschreven.
- Echter, exploitant B heeft op 31 mei 2028 "slechts" 70 HWI's op zijn rekening staan. De exploitant geeft aan de NEa door dat hij 75% van de jaarverplichting wil doorschuiven, wat overeenkomt met 180 HWI's. Hierdoor is deze exploitant nog 60 HWI's verschuldigd.
- De NEa schrijft op 1 juni 2028 25% van de aanvankelijke jaarverplichting, wat correspondeert met 60 HWI's, af van de rekening van deze exploitant, die daarmee aan zijn jaarverplichting over 2027 heeft voldaan en 10 HWI's heeft gespaard (zie paragraaf 2.6.2 van deze nota van toelichting).
- In 2028 verbruikt exploitant B weer 1 kiloton waterstof (een energie-inhoud van 120.000 GJ), maar geen uitgezonderde waterstof.
- Over het jaar 2028 bedraagt het percentage op grond van artikel 3, eerste lid, van onderhavig besluit 1,0%, wat correspondeert met 1.200 HWI's. Op 1 juni 2029 zal NEa de 180 HWI's die zijn doorgeschoven daadwerkelijk afschrijven. Indien exploitant B niet kiest voor het doorschuiven van diens verplichting over 2028, zal NEa (180+1.200) 1380 HWI's afschrijven op 1 juni 2029.
- Let wel, exploitant B heeft de mogelijkheid om (een deel van) deze 1.200 HWI's door te schuiven naar 2029. De al doorgeschoven 180 HWI's uit het kalenderjaar 2027 kunnen niet nogmaals worden doorgeschoven.

Artikel 12, tweede lid, van onderhavig besluit bepaalt dat de exploitant over de jaren 2027 t/m 2031 diens volledige jaarverplichting kan doorschuiven. In de jaren daarna wordt de doorschuifmogelijkheid beperkt. Dit betekent dat op het moment dat de jaarverplichting van een exploitant over het jaar 2032 200 HWI's is, maximaal ($200 \cdot 80\% =$) 160 HWI's kunnen worden doorgeschoven naar 2033. Deze exploitant dient dus op 1 juni 2033 ten minste 40 HWI's op zijn rekening te hebben in het HWI-register. Indien deze exploitant op 1 juni 2033 80 HWI's op zijn rekening heeft staan en niet zelf aangeeft welk deel van de jaarverplichting van 2032 moet worden doorgeschoven, dan worden op 1 juni 2033 automatisch ($200 - 80 =$) 120 HWI's van de jaarverplichting over 2032 naar 2033 doorgeschoven en worden vervolgens de 80 HWI's van de rekening afgeschreven om aan het niet-doorgeschoven deel van de verplichting over 2032 te voldoen.

2.6.2. Sparen HWI's

Het meenemen van HWI's van een verplichtingjaar naar het andere verplichtingjaar wordt sparen genoemd. Dit is neergelegd in artikel 9.10.5.5, eerste lid, van de Wm. Om in aanmerking te komen voor sparen, dient de rekeninghouder over HWI's te beschikken: wat een rekeninghouder niet heeft, kan hij niet sparen. In dit verband is van belang dat een onderneming, die aan de gestelde voorwaarden voldoet, slechts één rekening in het HWI-register verkrijgt.

Artikel 26 van onderhavig besluit zet op het sparen van HWI's een limiet dat verschilt per type rekeninghouder. Indien een rekeninghouder op 1 juni van een kalenderjaar, na het afschrijven van de jaarverplichting (zie artikel 9.10.2.8 van de Wm) nog HWI's op zijn rekening heeft staan, dan wordt het aantal HWI's dat de rekeninghouder mag sparen (de spaarruimte) per type rekeninghouder als volgt bepaald:

- a. Voor een exploitant van een industriële installatie bedraagt de spaarruimte het percentage in de derde kolom van onderstaande tabel vermenigvuldigd met het verschuldigde totaal aantal HWI's van de jaarverplichting van het voorgaande kalenderjaar.
- b. Voor een inboeker bedraagt de spaarruimte het percentage in de vierde kolom van onderstaande tabel vermenigvuldigd met het totale aantal over dat kalenderjaar ingeboekte HWI's.
- c. Als een exploitant van een industriële installatie tevens een inboeker is, dan is het hoogste maximaal te sparen aantal HWI's uit de beide afzonderlijke berekeningen leidend voor het bepalen van de spaarruimte.

Voorafgaande kalenderjaar	Jaar waarin de datum, bedoeld in artikel 9.19.5.5, eerste lid, valt.	Spaarlimiet is het maximum van	
		Spaarpercentage van jaar--verplichting voor een exploitant van een industriële installatie	Spaarpercentage van ingeboekte HWI's voor een inboeker
2027	2028	Ongelimiteerd	80%
2028	2029	Ongelimiteerd	60%
2029	2030	Ongelimiteerd	40%
2030	2031	150%	20%
2031	2032	100%	20%
2032	2033	50%	20%
2033	2034	50%	20%
2034	2035	50%	20%
2035	2036	50%	20%

In alle gevallen geldt dat als het aantal HWI's dat nog op de rekening staat hoger is dan de toegestane spaarruimte, eerst HWI-W's worden gespaard en daarna eventueel HWI-WD's, tot de spaarruimte volledig is benut. Deze spaarvolgorde is gekozen omdat HWI-W's verhandelbaar zijn en HWI-WD's niet, en het daardoor voor een rekeninghouder mogelijk interessanter is om HWI-W's op de rekening te hebben staan dan HWI-WD's. De HWI's die de rekeninghouder niet mag sparen vervallen van rechtswege.

Artikel 9.10.5.5 van de Wm en artikel 27 van onderhavig besluit gaan over sparen vanuit een kalenderjaar naar een gelijk daaropvolgend jaar. De delegatiegrondslag in het derde lid van artikel 9.10.5.5 van de Wm biedt ruimte om te sparen naar een ander jaar dan het direct daaropvolgende jaar. Deze delegatie is opgenomen om de inzet van hernieuwbare waterstof en waterstofdragers in een bepaald jaar zekerder te stellen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door op basis van deze grondslag te bepalen dat het spaartegoed over 2029 gespaard wordt naar 2031 en dus niet naar 2030. In onderhavig besluit wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de genoemde delegatiegrondslag biedt, waardoor er momenteel alleen gespaard kan worden naar het direct daaropvolgende jaar. In de praktijk betekent dit dat op 1 juni eerst HWI's worden afgeschreven om aan de jaarverplichting te voldoen. Daarna wordt bepaald of het resterende deel van de HWI's (indien deze aanwezig zijn op de rekening) in zijn geheel mag worden gespaard, ongeacht wanneer die HWI's zijn verkregen. De HWI's die de rekeninghouder niet mag sparen vervallen van rechtswege.

Het bovenstaande wordt toegelicht aan de hand van het volgende voorbeeld:

- Exploitant A van een industriële installatie is tevens inboeker, en verbruikt in 2031 1 kiloton waterstof per jaar, maar verbruikt geen bijproduct-waterstof. Een hoeveelheid van 1 kiloton waterstof vertegenwoordigt een energie-inhoud van 120.000 GJ (onderste verbrandingswaarde). In 2031 is van de 1 kiloton waterstofgebruik 100 ton hernieuwbare waterstof, wat een energie-inhoud van 12.000 GJ vertegenwoordigt.
- Op 1 juni 2031 (na afschrijven van de verplichting over 2030) had deze exploitant een spaartegoed van 100 HWI-W's.
- In de tweede helft van 2031 verkrijgt de exploitant door het inboeken van de 100 ton hernieuwbare waterstof 12.000 HWI-W's.
- Samen met het eerdere spaartegoed heeft de exploitant op 1 juni 2032 daarmee 12.100 HWI-W's op zijn rekening staan.
- Op grond van de percentages in artikel 3, eerste lid, van onderhavig besluit heeft deze exploitant een jaarverplichting van 4,9% over het jaar 2031 berekend over de energie-

inhoud en uitgedrukt in HWI's. De exploitant moet derhalve "slechts" 5.880 HWI's verzamelen, die op 1 juni 2032 worden afgeschreven om aan de verplichting over 2031 te voldoen. Het saldo na deze afschrijving bedraagt 6.220 HWI-W's.

- De exploitant mag volgens de bovenstaande tabel 100% van zijn jaarverplichting sparen, dat is 5.880 HWI's. Omdat de exploitant tevens inboeker is, mag hij ook 20% van de ingeboekte HWI's sparen, dat is 2.400 HWI's, Het hoogste aantal uit deze twee berekeningen is leidend, dat hoogste aantal is 5.880 HWI's.
- Het nieuwe spaarsaldo na 1 juni 2032 is 5.880 HWI-W's. Op 1 juni 2032 komt het verschil tussen 6.220 en 5.880 HWI's is 340 HWI-W's van rechtswege te vervallen.

2.6.3. Tijdelijke versoepeling inboeken

De tijdelijke versoepeling inboeken is een flexibiliteitsmechanisme met als doel het voldoen aan de jaarverplichting te vergemakkelijken in die periode dat de nationale waterstofinfrastructuur nog niet operationeel is. Op basis van artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de Wm kan een inboeker gebruik maken van de tijdelijke versoepeling inboeken. In artikel 17 van onderhavig besluit is de tijdelijke versoepeling inboeken verder uitgewerkt, inclusief de benodigde controle en toezicht om geïdentificeerde risico's te mitigeren. In paragraaf 2.6.3.1 wordt toegelicht in welk geval en volgens welke procedure gebruik kan worden gemaakt van de tijdelijke versoepeling inboeken. Vervolgens wordt de controle van de eigenverklaring versoepeling inboeken nader toegelicht, gevolgd door de toelichting op de benodigde auditverklaring versoepeling inboeken en het mitigeren van risico's.

2.6.3.1. Procedure

De hernieuwbare waterstof die door een aanbieder van waterstof is verkocht zonder bewijs van duurzaamheid, wel als niet-hernieuwbare waterstof is ingezet door een willekeurige partij, maar waarvan de duurzaamheidsinformatie is komen te vervallen, kan door een inboeker ingeboekt worden. Voor deze hernieuwbare waterstof kan in zo'n geval HWI's worden verkregen. Om HWI's te verkrijgen dient de onderstaande procedure te worden doorlopen.

Procedure deel 1: Gegevens massabalans

- Allereerst wordt bepaald of een aanbieder (een producent of een importeur) van hernieuwbare waterstof is gecertificeerd tegen een vrijwillig systeem voor RFNBO's.
- Deze aanbieder verkoopt gedurende een massabalansperiode (deze periode wordt bepaald op grond van verordening (EU) 2022/996⁴) minder hernieuwbare waterstof met bewijs van duurzaamheid dan de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die deze partij in diezelfde periode produceert, dan wel met bewijs van duurzaamheid inkoopt. Er is in dit geval een hoeveelheid duurzaamheidsinformatie van waterstof op de massabalans geregistreerd voor waterstof die wel fysiek aan een partij is verkocht, maar niet als 'hernieuwbaar' is verkocht, omdat bij deze verkochte waterstof geen duurzaamheidsinformatie is meegeleverd.
- Aan het eind van de massabalansperiode komen hoeveelheden duurzaamheidsinformatie die niet met fysieke waterstof zijn geleverd of gekoppeld zijn aan waterstofvoorraad volgens de massabalansregels van de REDIII te vervallen.

Procedure deel 2: eigenverklaring versoepeling inboeken

- Met een eigenverklaring versoepeling inboeken verzamelt de producent of importeur van waterstof de gegevens die benodigd zijn voor de inboeker om in te boeken op basis van artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de Wm en artikel 17 van onderhavig besluit.
- De hoeveelheid vervallen duurzaamheidsinformatie kan na het verlopen van een kalenderkwartaal (na 31 maart, 30 juni, 30 september en 31 december), door betreffende producent of importeur worden ingevuld op een eigenverklaring versoepeling inboeken. Per kwartaal en per inboeker die de duurzaamheidsinformatie van niet-verkochte hernieuwbare waterstof afneemt stelt de producent of importeur deze eigenverklaring op.

⁴ Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996 van de Commissie van 14 juni 2022 betreffende de voorschriften om de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria alsmede de criteria inzake laag risico op indirecte veranderingen in landgebruik te controleren (PbEU 2022, L 168).

- De producent of importeur stuurt de eigenverklaringen aan zijn afnemer(s). Dit zijn één of meerdere inboekers die op basis van deze gegevens kunnen besluiten om in te boeken.

Procedure deel 3: inboeken

- Inboeken tegen de tijdelijke versoepelde inboekeisen is alleen toegestaan als de inboeker uiterlijk op 1 april na het desbetreffende kalenderjaar in het bezit is van een auditverklaring versoepeling inboekeisen. Deze auditverklaring moet aanwezig zijn per producent of importeur van wie de inboeker eigenverklaringen heeft gebruikt.
- Een auditverklaring versoepeling inboekeisen
 - kan voor een heel kalenderjaar worden afgegeven, en betreft dan de hoeveelheden die zijn vermeld op de eigenverklaringen over de vier kwartalen in dat kalenderjaar.
 - dient te zijn uitgegeven door het certificeringsorgaan dat de producent of importeur die de eigenverklaringen versoepeling inboekeisen heeft opgesteld, heeft gecertificeerd tegen een vrijwillig systeem voor RFNBO's.

Deze tijdelijke versoepeling inboekeisen is nadrukkelijk bedoeld als tijdelijk flexibiliteitsmechanisme om te kunnen voldoen aan de jaarverplichting, en alleen voor inboeking van hernieuwbare waterstof. Het voornemen is dat deze flexibiliteit tot en met 2032 geldt. Dit is opgenomen in het tweede lid van artikel 17 van onderhavig besluit. Vanaf begin 2033 mag deze versoepeling niet meer worden toegepast en mogen inboekingen van hernieuwbare waterstof alleen nog maar op basis van een bewijs van duurzaamheid vanuit een vrijwillig systeem voor RFNBO's plaatsvinden. Indien de realisatie van de waterstofpijpleidingen door Hynetwork vertraging oploopt ten opzichte van de op dit moment meest recente planning zoals opgenomen in het conceptvoorstel aanpassing uitrolplan van Hynetwork van 10 december 2024⁵ dan zal het jaartal 2032 worden heroverwogen.

2.6.3.2. Controle van de eigenverklaring versoepeling inboekeisen

Een producent of importeur van waterstof die een eigenverklaring versoepeling inboekeisen opstelt, kan de minister vragen om vooraf een controle uit te voeren op de gegevens op deze verklaring. De minister zal daarvoor een formulier beschikbaar stellen waarop enkele aanvullende gegevens ingevuld kunnen worden. De minister controleert het formulier, de eigenverklaring en de meegestuurde bijlagen, en zal de producent of importeur dan informeren of de voorgelegde informatie naar het oordeel van de minister aan de eisen voldoet.

Aan dit oordeel kunnen geen rechten worden ontleend, het is uiteindelijk de auditverklaring versoepeling inboekeisen die de inboeker het recht geeft om op basis van de versoepelde inboekeisen in te boeken. Toch is er meerwaarde voor de markt om deze controle uit te voeren. Uit informele gesprekken met bedrijven is gebleken dat deze ondersteuning door de minister belangrijk wordt gevonden omdat bedrijven die de tijdelijke versoepeling inboekeisen toepassen een risico nemen door de duurzaamheidsinformatie op de massabalans te laten vervallen. De duurzaamheidsinformatie is waardevol, want vertegenwoordigt de meerwaarde tussen hernieuwbare en niet-hernieuwbare waterstof. Als de voorwaarden aan de tijdelijke versoepeling inboekeisen niet juist worden toegepast en de auditor geeft daardoor geen auditverklaring versoepelde inboekeisen af, dan gaat deze meerwaarde voor het bedrijf verloren. Mogelijk is deze check vooral van belang voor het eerste kwartaal of de eerste paar kwartalen waarin de producent of importeur de versoepeling inboekeisen toepast, daarna zal door ervaring meer zekerheid ontstaan.

2.6.3.3. Auditverklaring versoepeling inboekeisen

De producent of importeur van waterstof verleent het certificeringsorgaan dat hem het certificaat namens het vrijwillige systeem voor RFNBO's verstrekt een aanvullende opdracht om een auditverklaring versoepeling inboekeisen op te stellen. Een auditor van het certificeringsorgaan

⁵ https://www.hynetwork.nl/media/jochiv0s/conceptvoorstel-aanpassing-uitrolplan_waterstofnetwerk-nederland_10-december-2024.pdf.

voert deze audit na afloop van een kalenderjaar uit voor alle kwartalen in dat voorgaande kalenderjaar waarin de producent of importeur een eigenverklaring versoepeling inboekisen heeft opgesteld. Als de auditor met redelijke mate van zekerheid constateert dat aan de vereisten is voldaan die aan de versoepeling inboekisen zijn gesteld, stelt hij een auditverklaring versoepeling inboekisen op voor iedere inboekiser die de producent of importeur heeft genoemd op de eigenverklaringen. Het certificeringsorgaan verstrekt deze auditverklaring of auditverklaringen aan de producent of importeur, die ze aan haar afnemer of afnemers verstrekt.

De auditverklaring wordt uitgegeven als de auditor bevestigt dat is voldaan aan een aantal voorwaarden die in dit besluit en in de onderliggende ministeriële regeling worden gesteld. Deze voorwaarden gaan over de massabalans waarvan moet zijn af te leiden dat de hernieuwbare waterstof is verkocht zonder bewijs van duurzaamheid maar wel als niet-hernieuwbare waterstof is ingezet door een willekeurige partij, over de certificering met een door de Europese Commissie op basis van artikel 30, vierde lid, van de RED III erkend vrijwillig systeem voor RFNBO's, en over garanties van oorsprong indien deze zijn uitgegeven voor de hernieuwbare waterstof waarop de tijdelijke versoepeling inboekisen worden toegepast.

Voor de auditverklaring versoepeling inboekisen stelt de minister een format beschikbaar. De inboekiser die wordt vermeld op de auditverklaring versoepeling inboekisen en in het bezit is van deze auditverklaring, mag zonder bewijs van duurzaamheid de op de auditverklaring genoemde hoeveelheid waterstof inboeken in het HWI-register als aan alle verdere inboekisen wordt voldaan. Indien bijvoorbeeld na de inboekverificatie of inspectie door de NEa blijkt dat niet op een correcte manier aan de voorwaarden van de versoepeling inboekisen is voldaan, kan de NEa corrigerend en eventueel handhavend optreden richting de inboekiser. Dit betekent dat de hoeveelheid onterecht gekregen HWI's in het HWI-register kunnen worden afgeschreven en dat de inboekiser een waarschuwing of boete kan krijgen.

2.6.3.4. Mitigeren van risico's

In artikel 17 van onderhavig besluit zijn een aantal vereisten opgenomen voor controle en toezicht om geïdentificeerde risico's te mitigeren. Er zijn twee risico's geïdentificeerd en daarbij zijn mitigerende vereisten opgesteld.

Het eerste risico betreft schaduwboekhoudingen. Een producent of importeur van hernieuwbare waterstof zou ten onrechte eigenverklaringen versoepeling inboekisen kunnen uitgeven omdat hij voor de uitgifte van deze eigenverklaringen een andere massabalans (een "schaduw-massabalans") bijhoudt ten opzichte van de massabalans waarop de RFNBO-certificering is gebaseerd. Het risico hierop is aanzienlijk, omdat via een dergelijke schaduwboekhouding financiële voordelen zouden kunnen worden behaald. In het verleden zijn schaduwboekhoudingen geconstateerd bij levering van biobrandstoffen.

Dit risico wordt gemitigeerd door de voorwaarde dat inboeken volgens de tijdelijke versoepeling inboekisen alleen is toegestaan op basis van de auditverklaring versoepeling inboekisen die wordt verstrekt door de auditor van de conformiteitsbeoordelende instantie die de certificering tegen een vrijwillig systeem voor RFNBO's verzorgt. De auditverklaringen bevatten daarmee informatie afkomstig van de massabalansen die zijn gebruikt voor de certificering tegen een vrijwillig systeem voor RFNBO's. In de eisen aan inboekverificatie (artikel 21 van onderhavig besluit, nader uitgewerkt bij ministeriële regeling) zal van de inboekverificateur worden verlangd dat hij deze auditverklaringen betreft bij de inboekverificatie. Hierdoor wordt het de producent of importeur van hernieuwbare waterstof onmogelijk gemaakt om twee verschillende massabalansen bij te houden zonder dat dat aan het licht zal komen. Ook om deze reden is de terugkoppeling van de minister over de check op de eigenverklaring alleen informatief van karakter zonder dat daar rechten aan kunnen worden ontleend.

Het tweede risico is dat auditverklaringen versoepeling inboekisen zouden kunnen worden gekopieerd, waardoor de inboekiser bijvoorbeeld twee keer zo veel hernieuwbare waterstof inboekt

dan hij op grond van de auditverklaring zou mogen doen. Dit risico wordt op verschillende manieren gemitigeerd. Ten eerste zorgt artikel 17, vijfde lid, van onderhavig besluit ervoor dat alleen de op de auditverklaring vermelde inboekers met deze verklaring mag inboeken, ervoor dat dit risico kleiner wordt. Voor iedere andere inboekers heeft de auditverklaring dus geen waarde, omdat inboekverificateurs en de NEa hierop zullen toezien. Er kan daardoor geen handel zijn in deze auditverklaringen, wat het risico verkleint dat verschillende inboekers op basis van dezelfde auditverklaring inboeken. De tweede mitigerende maatregel is dat de hoeveelheid waterstof die op basis van een auditverklaring mag worden ingeboekt, op de auditverklaring staat vermeld. Hierdoor kan de inboekverificateur de ingeboekte hoeveelheid waterstof controleren. Als de inboekverificateur in zijn rapport van bevindingen vermeldt dat er iets niet klopt, dan kan de NEa op basis daarvan corrigerende acties nemen. De derde mitigerende maatregel loopt geheel via de NEa. De NEa heeft via het HWI-register inzicht in de hoeveelheid inboekingen die zijn verricht met de tijdelijke versoepeling inboekingen en kan controleren of deze hoeveelheden overeenkomen met wat er in de auditverklaringen staat opgenomen.

2.7. Uitzonderingen op de jaarverplichting

Titel 9.10 van de Wm bevat enkele uitzonderingen op de jaarverplichting, welke zijn uitgewerkt in onderhavig besluit. Dit zijn de voorgestelde ondergrens voor industriële installaties (artikel 2 van het besluit), de uitzonderingen uit de RED III zoals waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer en de uitgezonderde bijproduct-waterstof (artikel 5 van het besluit) en de twee ammoniakuitzonderingen (artikelen 6 en 7 van het besluit). De berekening van deze ammoniakuitzonderingen en de samenloop daartussen is neergelegd in artikel 8 van onderhavig besluit.

2.7.1. Ondergrens industriële installaties

Industriële installaties die minder dan 100 ton waterstof per jaar gebruiken, vallen vaak in de categorie kleinschalige industriële toepassingen of gespecialiseerde productieprocessen. Dit staat in contrast met grootschalige gebruikers zoals raffinaderijen en ammoniakproducenten. De volgende soorten installaties en industrieën maken gebruik van relatief kleine hoeveelheden waterstof, gebaseerd op TNO-inventarisaties van 0,1 tot 10 kiloton per jaar, waarbij 100 ton aan de onderkant van de schaal ligt⁶:

- Laboratoria: Inzet van waterstofgas voor analyses, bijvoorbeeld als dragergas voor gaschromatografie.
- Metaalbewerking en warmtebehandeling: Kleine tot middelgrote ovens die waterstof gebruiken als beschermgas (reductieatmosfeer) om oxidatie van metalen te voorkomen tijdens het harden of gloeien.
- Voedingsmiddelenindustrie: Fabrieken die plantaardige oliën en vetten hydrogeneren (harden) tot producten zoals margarine en vetten.
- Glas- en elektronica-industrie: Gebruik van waterstof als brandstof voor specifieke, gecontroleerde vlammen of als een reducerend gas in de productie van halfgeleiders en glasplaten.
- Gespecialiseerde chemische synthese: Kleinschalige productie van fijne chemicaliën of farmaceutische producten, waarbij waterstof een rol speelt als grondstof.

In artikel 2 van onderhavig besluit is een ondergrens ingesteld zodat een exploitant van een industriële installatie die een industriële installatie heeft met een waterstofgebruik van minder dan 100 ton per kalenderjaar niet onder de jaarverplichting valt. Deze exploitant hoeft niet te voldoen aan de bepalingen in paragraaf 9.10.2 van de Wm. Deze ondergrens geldt op installatieniveau. Dit voorkomt mogelijk hoge administratieve lasten voor bedrijven met veel locaties met een laag waterstofgebruik per locatie. De ondergrens is inclusief de categorieën waterstof die zijn uitgezonderd van de jaarverplichting (zie artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid en paragrafen 2.7.2 en 2.7.3). Op deze wijze worden exploitanten van industriële installaties met een laag waterstofverbruik uitgezonderd. De uitzondering is niet bedoeld voor bedrijven met een hoger waterstofverbruik waarvan een deel is uitgezonderd. Bijvoorbeeld een exploitant van een industriële installatie die jaarlijks 500 ton waterstof verbruikt waarvan 450 ton wordt

⁶ <https://publications.tno.nl/publication/34643187/tvsxlelr/TNO-2024-R11702.pdf>.

uitgezonderd, moet voor de resterende 50 ton waterstof voldoen aan de bepalingen in paragraaf 9.10.2 van de Wm.

De NEa heeft toezichtsbevoegdheden voor de categorieën industriële installaties waarop de bepalingen in paragraaf 9.10.2 van de Wm niet van toepassing worden verklaard. Om gebruik te kunnen maken van deze uitzondering moet een exploitant kunnen aantonen dat hij aan deze voorwaarde voldoet.

2.7.2. RED III uitzonderingen

Uitgangspunt bij het vaststellen van de uitgezonderde categorieën waterstof onder de jaarverplichting is dat zoveel mogelijk de lidstaatverplichting in artikel 22 bis van de RED III wordt gevolgd. In artikel 9.10.2.4, eerste lid, van de Wm zijn de drie categorieën van waterstof opgenomen die zijn uitgezonderd voor de bepaling van de hoogte van de jaarverplichting:

- a. waterstof die als tussenproduct voor de productie van conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen als bedoeld in artikel 25, tweede lid, onderdeel a, sub i en ii, van de RED wordt gebruikt;
- b. waterstof die wordt geproduceerd door het koolstofvrij maken van industrieel restgas en wordt gebruikt ter vervanging van het specifieke gas waaruit zij wordt geproduceerd;
- c. waterstof die wordt geproduceerd als bijproduct of die wordt afgeleid van bijproducten in industriële installaties.

Een exploitant van een industriële installatie kan deze uitgezonderde waterstof opvoeren op zijn rekening in het HWI-register die dan volgens artikel 9.10.2.4, tweede lid, van de Wm niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik en dus niet hoeft te worden meegenomen bij de bepaling van de hoogte van de jaarverplichting. Het derde lid van artikel 9.10.2.4, van de Wm geeft een delegatiegrondslag om nadere regels te stellen bij AMvB. In onderhavig besluit zijn met betrekking tot deze categorieën aanvullende begripsbepalingen toegevoegd. De waterstof die onder categorie a valt is "waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer" en de waterstof die onder categorieën b en c valt is "uitgezonderde bijproduct-waterstof". De categorieën b en c worden hier samen genomen, omdat er overlap is; de waterstof die onder categorie b valt, valt ook onder categorie c. Daarom wordt de waterstof onder de categorieën b en c samen in het HWI-register opgevoerd. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5, derde lid, van onderhavig besluit wordt op dit punt verdere toelichting gegeven. De Europese Commissie heeft deze drie categorieën verder toegelicht in mededeling C/2025/2983 van mei 2025, waarbij met name nadere invulling is gegeven aan uitgezonderde bijproduct-waterstof.⁷

2.7.2.1. Uitzondering vanwege toerekening aan vervoer

Waterstof die valt onder artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel a, van de Wm is waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer. Artikel 5, eerste en tweede lid, van onderhavig besluit bevat hiervoor de berekeningswijze. Deze waterstof zal in het HWI-register worden ingevoerd door met name exploitanten van raffinaderijen of bioraffinaderijen, omdat vanuit deze industriële installaties conventionele transportbrandstoffen respectievelijk biobrandstoffen aan vervoer worden geleverd. Levering van conventionele transportbrandstoffen of biobrandstoffen is echter ook mogelijk vanuit industriële installaties anders dan (bio)raffinaderijen. Een voorbeeld waarin vanuit een industriële installatie anders dan een (bio)raffinaderij een brandstof wordt geleverd aan vervoer, is een installatie waarin zogeheten "e-methanol" wordt geproduceerd uit hernieuwbare waterstof en koolmonoxide of kooldioxide. Wanneer die e-methanol als conventionele transportbrandstof wordt ingezet in vervoer, bijvoorbeeld door deze in lage concentratie bij te mengen bij benzine, dan is de waterstof die voor de productie van die e-methanol wordt gebruikt uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer.

⁷ Mededeling van de Commissie van 27 mei 2025 Leidraad betreffende de streefcijfers voor het verbruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie en de vervoerssector uit hoofde van de artikelen 22 bis, 22 ter en 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2023/2413 (PbEU C/2025/2983) (voorheen C/2024/5042).

2.7.2.2. *Uitgezonderde bijproduct-waterstof*

Waterstof die valt onder artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdelen b en c, van de Wm is uitgezonderde bijproduct-waterstof. Artikel 5, vierde lid, van onderhavig besluit bevat hiervoor de berekeningswijze. Dit is waterstof die als bijproduct vrijkomt bij andere processen of die wordt afgeleid van bijproducten die vrijkomen in industriële installaties. Naast de in mededeling C/2025/2983 gegeven duiding kunnen er ook andere bronnen van waterstof zijn die vallen onder deze uitzonderingsgrond. Bij de uitwerking van de jaarverplichting bij ministeriële regeling zal een uitputtende lijst van uitgezonderde bijproduct-waterstof worden opgenomen. Deze lijst zal in de ministeriële regeling worden opgenomen, omdat deze categorieën waterstof relatief snel gewijzigd moeten worden als daartoe aanleiding bestaat. Dit geeft de ruimte om na publicatie van de regeling aanpassingen te maken als bedrijven zich melden met een bron van waterstof die tot dat moment nog niet is overwogen en mogelijk geïnccludeerd zou moeten worden. Indien een bedrijf een bron van waterstof toepast, die overwogen dient te worden kan dit bedrijf zich daartoe melden bij het bestuur van de NEa. Indien na beoordeling van de ingezonden informatie wordt geconcludeerd dat ook deze andere, nog niet in de regeling genoemde bron van waterstof valt onder uitgezonderde bijproduct-waterstof, dan kan deze nieuwe bron van waterstof via een wijziging van de regeling worden toegevoegd. Over uitgezonderde bijproduct-waterstof heeft in 2025 uitwisseling van informatie plaatsgevonden tussen het ministerie van EZK, NEa en RVO en bedrijven die zijn aangesloten bij VNO-NCW, VNCI en Vemobin.

Op dit moment wordt voorzien dat de volgende bronnen van uitgezonderde bijproduct-waterstof in de regeling zullen worden opgenomen:

- inzet van waterstof geproduceerd als bijproduct bij de productie van chloor door middel van elektrolyse van alkalischloride opgelost in water;
- inzet van waterstof geproduceerd uit industrieel restgas al dan niet in combinatie met afvang en opslag van CO₂;
- inzet van waterstof die ontstaat bij de productie van coke-oven-gas of in een hoogoven voor productie van ijzer/staal inclusief waterstof dat ontstaat bij de productie van cokes ten behoeve van de productie van ijzer/staal;
- inzet van waterstof afkomstig uit dehydrogenatie van koolwaterstoffen met als doel de productie van onverzadigde koolwaterstoffen;
- inzet van waterstof die als bijproduct ontstaat bij "steam cracking" en "catalytic reforming" van een mengsel van koolwaterstoffen tot kleinere, vaak onverzadigde, koolwaterstoffen;
- inzet van waterstof die afkomstig is van vergassing van koolstofhoudende industriële bijproducten;
- inzet van waterstof afgescheiden van syngas (een mengsel van koolmonoxide en waterstof) met een minimale H₂:CO verhouding geproduceerd door reforming van aardgas.

Hierbij wordt ook voorzien dat er wordt geregeld wanneer bijproduct-waterstof die wordt verhandeld blijft gelden als uitgezonderde bijproduct-waterstof.

De hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof (Q_{ubw}) wordt berekend volgens het vierde lid van artikel 5 van onderhavig besluit, door per bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof na te gaan hoeveel van deze waterstof er in de industriële installatie is ingezet, en vervolgens de hoeveelheden van deze bronnen bij elkaar op te tellen. Daarbij geldt dat als een hoeveelheid waterstof onder meerdere bronnen van uitgezonderde bijproduct-waterstof staat, deze hoeveelheid maar een keer mag worden meegeteld bij het bepalen van Q_{ubw} .

2.7.2.3. *Mogelijke overlap uitgezonderde waterstof*

Tussen de drie boven genoemde categorieën bestaat overlap; waterstof die onder categorie a valt kan ook onder categorie b en c vallen, en waterstof die onder categorie b valt, valt ook onder categorie c. Bij de bepaling van de hoogte van de jaarverplichting wordt met de overlap tussen de categorieën rekening gehouden en derhalve wordt de waterstof in de uitgezonderde categorieën a, b en c niet zonder meer in mindering gebracht op de totale hoeveelheid waterstof die in een industriële installatie wordt ingezet. Dit is neergelegd in artikel 8, eerste lid, van onderhavig besluit. De overlap geldt dan met name voor (bio)raffinaderijen, omdat daarin een grote hoeveelheid waterstof wordt ingezet die onder de uitgezonderde categorie i valt en die overlap

heeft met uitzonderingsgronden ii en iii. Mededeling C/2025/2983 bevat hierover de volgende relevante passage: "Het waterstofverbruik op raffinaderijniveau moet worden toegewezen op basis van alle verschillende producten die worden geproduceerd met waterstof aan het einde van het proces, op basis van de energie-inhoud en op jaarbasis. Dit moet worden gedaan na uitsluiting van waterstof die is geproduceerd als bijproduct en binnen de raffinaderij wordt verbruikt".

2.7.2.4. Berekeningswijze hoogte jaarverplichting bij inzet van waterstof in (bio)raffinaderijen

Voor de inzet van waterstof in (bio)raffinaderijen geldt dat de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik (Q_{jv}), oftewel de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting) wordt berekend aan de hand van de formule in artikel 8, eerste lid, van onderhavig besluit:

$$Q_{jv} = (Q - Q_{ubw}) \times \frac{(Q - Q_{uv})}{Q}$$

In de hiervoor opgenomen formule betekent Q de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik, inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm. Q_{ubw} is de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof en Q_{uv} is de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer.

Van de hoeveelheid in een bio-raffinaderij of raffinaderij ingezette waterstof is niet eenvoudig te bepalen welk deel uiteindelijk wordt ingezet voor de productie van (tussenproducten voor) conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen. Dit komt door het grote aantal opeenvolgende processtappen in (bio)raffinaderijen waardoor de inzet van waterstof niet eenvoudig aan vervoer of aan een andere sector is toe te wijzen. Er is een voor CONCAWE-leden beschikbare studie bekend waarin deze toerekening is uitgevoerd en waaruit volgt dat deze toerekening een complexe en tijdrovende exercitie vraagt, die voor iedere afzonderlijke (bio)raffinaderij een ander resultaat oplevert dat naar verwachting ook in de tijd zal verschillen waardoor de exercitie jaarlijks zou moeten worden herhaald. Dit zou tot aanzienlijke administratieve lasten leiden als via de jaarverplichting de (bio)raffinaderijhouders hiertoe zouden worden verplicht. Bovendien is het vanwege de genoemde complexiteit voor een verificateur opgevoerde waterstof waarschijnlijk niet mogelijk om toe te zien op de juistheid van de uitkomsten van deze exercitie.

De Europese Commissie heeft in mededeling C/2025/2983 daar een oplossing voor beschreven die als volgt is verwoord: "Het waterstofverbruik op raffinaderijniveau moet worden toegewezen op basis van alle verschillende producten die worden geproduceerd met waterstof aan het einde van het proces, op basis van de energie-inhoud en op jaarbasis.". Dit betekent dus dat voor de toepassing van de uitzonderingsgrond "waterstof die als tussenproduct voor de productie van conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen wordt gebruikt" niet wordt gekeken naar hoeveel waterstof er voor de productie van die tussenproducten wordt ingezet, maar wordt gekeken naar de totale hoeveelheid waterstof die wordt ingezet vermenigvuldigd met het deel van de met waterstof geproduceerde producten die aan vervoer worden geleverd, op basis van energie-inhoud en op jaarbasis. Mededeling C/2025/2983 is van toepassing op de lidstaatverplichting en daarmee is dit zoveel mogelijk van toepassing op de jaarverplichting.

In artikel 5, eerste lid, van onderhavig besluit is vastgelegd dat de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer (Q_{uv}) moet worden bepaald aan de hand van de volgende formule, waarbij afzonderlijke met waterstof geproduceerde producten uit een raffinaderij zoals benzine, diesel, LPG, kerosine en stookolie worden beschouwd en per product wordt gekeken welk deel daarvan aan de vervoerssector is geleverd:

$$Q_{uv} = Q \times \frac{\sum_{i=1}^m E_{v,i}}{\sum_{j=1}^n E_j}$$

In deze formule zijn verschillende gegevens van belang: de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de wet (Q), de energie-inhoud van het met behulp van

waterstof geproduceerde product i dat vanuit de industriële installatie aantoonbaar als conventionele transportbrandstof of biobrandstof is geleverd aan vervoer ($E_{v,i}$), de energie-inhoud van het met behulp van waterstof geproduceerde product j dat vanuit de industriële installatie is geleverd (E_j), het aantal met waterstof geproduceerde producten dat aantoonbaar is geleverd aan vervoer (m) en het aantal met waterstof geproduceerde producten dat vanuit de industriële installatie is geleverd (n). In deze berekening dient $E_{v,i}$ te worden ingevuld in gigajoule op basis van onderste verbrandingswaarde.

2.7.2.5. Rekenvoorbeeld waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer

Om de formule die is neergelegd in artikel 5, eerste lid, van onderhavig besluit verder uit te leggen, wordt hieronder een rekenvoorbeeld gegeven:

In een denkbeeldige raffinaderij H wordt in een bepaald kalenderjaar 60 kiloton waterstof ingezet, wat een energie-inhoud van 7,2 PJ vertegenwoordigt, waaruit zes producten werden verkocht welke elk ook een bepaalde energie-inhoud hebben:

Verkocht product	Energie-inhoud in PJ	Is er waterstof nodig voor de productie?	Percentage afgezet als transportbrandstof	Hoeveelheid afgezet in de industrie
nafta	20 PJ	Ja	0%	100%
benzine	20 PJ	Ja	100%	0%
kerosine	40 PJ	Ja	80%	20%
diesel	80 PJ	Ja	95%	5%
stookolie	35 PJ	Ja	90%	10%
bitumen	20 PJ	Nee	Niet relevant	Niet relevant

Q_{uv} laat zich als volgt berekenen (waarbij 'm' gelijk is aan 4 en 'n' gelijk aan 5):

$$Q_{uv} = 60 \frac{\text{kton}}{\text{jaar}} \times \frac{0\% \cdot 20 + 100\% \cdot 20 + 80\% \cdot 40 + 95\% \cdot 80 + 90\% \cdot 35}{20 + 20 + 40 + 80 + 35} = 49,1 \frac{\text{kton}}{\text{jaar}}$$

Gebruik en verificatie van gegevens voor uitvoeren van berekeningen

Om deze berekening uit te kunnen voeren, dient de exploitant van de industriële installatie gegevens te verzamelen waarmee wordt aangetoond welk deel van een product aan vervoer is geleverd. Deze gegevens en de berekening zullen door de verificateur opgevoerde waterstof (artikel 10 van onderhavig besluit) worden gecontroleerd. Gegevens waarmee wordt aangetoond dat aan vervoer is geleverd, zijn bijvoorbeeld een administratie waaruit is af te leiden welke afnemers van een product brandstofleveranciers met een accijnsgoederenplaats zijn of vergelijkbare brandstofleveranciers in het buitenland, of welke afnemers bunkerbrandstoffen leveren aan de lucht- en scheepvaart.

In sommige gevallen kent een exploitant van een (bio)raffinaderij de bestemming van een of enkele producten mogelijk niet of niet volledig, bijvoorbeeld omdat een product deels wordt verkocht via een tussenhandelaar. In dat geval mag de exploitant, als voor dit product relevante EU-gegevens beschikbaar zijn, voor dit product of voor het gedeelte van het product waarvan de bestemming onbekend is, de waarde voor $E_{v,i}$ bepalen op basis van de relevante EU-gegevens, door de energie-inhoud van (het gedeelte van) dit product geleverd uit zijn (bio)raffinaderij te vermenigvuldigen met de EU gemiddelde fractie aan vervoer. Deze EU-gegevens gaan over het gemiddelde in de hele EU, dus de inzet vanuit alle industriële installaties ((bio)raffinaderijen) in de EU die producten aan vervoer leveren. In de handleiding van het SHARES tool⁸ die door Eurostat wordt uitgegeven zullen relevante EU-gegevens worden opgenomen.

In mededeling C/2025/2983 staat dat voor toepassing van de lidstaatverplichting per product moet worden gekozen voor actuele gegevens of relevante EU-gegevens. Bij de uitwerking van de

⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/database/additional-data#Energy%20balances>.

jaarverplichting wordt een soepelere benadering geïntroduceerd door het toepassen van relevante EU-gegevens ook toe te staan voor alleen de hoeveelheden van een product waarvoor geen gegevens beschikbaar zijn omdat ze via tussenhandelaren worden verhandeld, in plaats van te vereisen dat deze relevante EU-gegevens alleen voor de totale hoeveelheid van een product mogen worden toegepast, indien voor een gedeelte van de leveringen van dit product de bestemming onbekend is.

2.7.3. Ammoniakuitzonderingen

Bij het opstellen van de jaarverplichting is ervoor gekozen om op basis van overwegingen die zijn opgenomen in de preambule van de RED III specifieke categorieën van waterstof uit te zonderen. De inzet van het kabinet is om deze uitzonderingen ook toe te passen bij het bepalen van de lidstaatverplichting in artikel 22 bis van de RED III. Het is echter aan de Europese Commissie om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een dergelijke uitzondering in de lidstaatverplichting, maar zij geeft tot op heden geen uitsluitsel. Specifiek betreft het overwegingen 62 en 63 van de preambule van de RED III. Wat betreft de Nederlandse situatie hebben beide overwegingen betrekking op de productie van waterstof ten behoeve van ammoniakproductie.

Naar aanleiding van overweging 62 van de preambule van de RED III is in artikel 9.10.2.4, zevende tot en met negende lid, van de Wm opgenomen dat de inzet van waterstof die is geproduceerd in een installatie waarvoor voorafgaand aan 20 november 2023 een besluit door de Europese Commissie met het oog op de toekenning van een subsidie uit hoofde van het Europese Innovatiefonds is bekendgemaakt en die een gemiddelde broeikasgasreductie van 70% op jaarbasis bereikt, wordt uitgezonderd van de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting. Dit geldt voor een exploitant van een industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd. Deze uitzondering is nader uitgewerkt in artikel 7 van onderhavig besluit.

Daarnaast is naar aanleiding van overweging 63 van de preambule van de RED III in artikel 9.10.2.4, vierde tot en met zesde lid, van de Wm opgenomen dat een percentage van de waterstof waarmee ammoniak wordt geproduceerd in een ammoniakproductie-installatie waardoor deze waterstof wordt ingezet in een industrieel proces, wordt uitgezonderd van de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting. Deze ammoniakproductie-installatie moet wel uiterlijk op 20 november 2023 in gebruik zijn genomen en op die datum zijn geïntegreerd met een stoom-methaanreforming installatie (smr-installatie). Deze uitzondering is nader uitgewerkt in artikel 6 van onderhavig besluit: de hoogte van dit percentage is vastgesteld op 60 procent.

2.7.3.1. Berekeningswijze hoogte jaarverplichting bij ammoniakproductie

De hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik (Q_{jv} , de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting) van een exploitant van een industriële installatie wordt in enig kalenderjaar in kilogrammen berekend over het voorafgaande kalenderjaar. In artikel 8, tweede lid, van onderhavig besluit is neergelegd dat dit wordt berekend door de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van ammoniakproductie (Q_{jv,NH_3}) op te tellen bij de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van doeleinden anders dan ammoniakproductie ($Q_{jv,ov}$).

De formules die in artikel 8 van het besluit zijn opgenomen, geven aan hoe in het HWI-register de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik in het voorafgaande kalenderjaar (Q_{jv}) wordt berekend. De exploitant van een industriële installatie dient dit voor 1 april van enig kalenderjaar op te voeren, met gegevens over het voorafgaande kalenderjaar. De waarden die in deze formules worden ingevoerd zijn de door de exploitant van een industriële installatie in het HWI-register opgevoerde hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm (Q), de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer (Q_{uv}), de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct-waterstof die in de industriële installatie is ingezet (Q_{ubw}), de hoeveelheid waterstof die voor ammoniakproductie is ingezet (Q_{NH_3}), en de hoeveelheid waterstof die in de industriële installatie is ingezet, die niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik op

basis van artikel 7 (Q_{uIF}). Met de formule wordt Q_{jv} berekend uit de in het HWI-register opgevoerde hoeveelheden Q , Q_{uv} , Q_{ubw} , Q_{NH3} en Q_{uIF} . De formules hoeven niet door de exploitanten van industriële installaties te worden toegepast. Ze worden door de NEa toegepast en worden geïntegreerd in het HWI-register.

Hierbij wordt de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van ammoniakproductie ($Q_{jv,NH3}$) in enig kalenderjaar in kilogrammen berekend over het voorafgaande kalenderjaar overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{jv,NH3} = (Q_{NH3} - A_{NH3} \times Q_{uIF} - A_{NH3} \times Q_{ubw}) \times (1 - F_{NH3})$$

Hierbij wordt de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van doeleinden anders dan ammoniakproductie ($Q_{jv,ov}$) in enig kalenderjaar in kilogrammen berekend over het voorafgaande kalenderjaar overeenkomstig de volgende formule:

$$Q_{jv,ov} = Q - Q_{NH3} - (Q_{uIF} \times (1 - A_{NH3})) - (Q_{ubw} \times (1 - A_{NH3}))$$

$Q_{jv,NH3}$ is de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik ten behoeve van ammoniakproductie, Q_{NH3} is de hoeveelheid waterstof die voor ammoniakproductie is ingezet in het voorafgaande kalenderjaar en A_{NH3} betreft het aandeel van Q_{ubw} en Q_{uIF} dat wordt toegerekend aan de inzet voor de productie van ammoniak, berekend als volgt:

$$A_{NH3} = \frac{(Q_{ubw} + Q_{uIF}) - (Q - Q_{NH3})}{(Q_{ubw} + Q_{uIF})} \leq 0$$

Dit betekent dat indien de uitkomst van deze formule een negatief getal oplevert, dat A_{NH3} gelijk is aan nul. Als Q_{ubw} en Q_{uIF} beide nul zijn, dan wordt A_{NH3} gelijk aan 1 verondersteld.

In deze formule is Q_{uIF} de hoeveelheid waterstof die niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik op grond van artikel 9.10.2.4, achtste lid, van de Wm, en in overeenstemming met artikel 7, is Q_{ubw} de hoeveelheid uitgezonderde bijproduct waterstof, is F_{NH3} het percentage waterstof dat niet wordt beschouwd als waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik, genoemd in artikel 6, en is Q de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik en niet-energetisch gebruik inclusief de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm.

2.7.3.2. Rekenvoorbeeld voor bepaling hoogte jaarverplichting bij inzet van uitgezonderde waterstof bij ammoniakproductie

De berekening van de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik (Q_{jv} , de hoeveelheid waterstof binnen de jaarverplichting) in een industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd volgens artikel 8, tweede lid, van onderhavig besluit, wordt toegelicht aan de hand van onderstaand getalvoorbeeld. Dit voorbeeld dient verschillende zaken te verduidelijken. Allereerst wordt getoond dat het uitmaakt waar de uitgezonderde bijproduct-waterstof wordt ingezet. Daarna wordt uitgelegd hoe deze volgens de waarde A_{NH3} wordt toegerekend en waarom dat zo is:

- In industriële installatie 'I' wordt 100 ton waterstof gebruikt voor de productie van ammoniak en 50 ton waterstof voor het maken van andere producten. In dezelfde industriële installatie wordt 40 ton uitgezonderde bijproduct waterstof (Q_{ubw}) gebruikt. In dit voorbeeld is Q_{uIF} gelijk aan nul.
- Het voorbeeld heeft dezelfde uitwerking als Q_{ubw} nul is en Q_{uIF} 40 ton bedraagt of als beide componenten opgeteld 40 ton zijn.

Het maakt uit waar de uitgezonderde bijproduct-waterstof wordt ingezet, dat is zichtbaar in onderstaande berekeningen:

Bijproduct-waterstof wordt volledig ingezet ten behoeve van ammoniakproductie	
$Q_{jv,NH3} = (100 - 1 \times 0 - 1 \times 40) \times (1 - 0,6)$	24 ton
$Q_{jv,ov} = 150 - 100 - (0 \times (1 - 1)) - (40 \times (1 - 1))$	50 ton

$Q_{jv} = 24 + 50$	74 ton
--------------------	--------

Bijproduct-waterstof wordt ingezet voor het maken van de andere producten	
$Q_{jv,NH_3} = (100 - 0 \times 0 - 0 \times 40) \times (1 - 0,6)$	40 ton
$Q_{jv,ov} = 150 - 100 - (0 \times (1 - 0)) - (40 \times (1 - 0))$	10 ton
$Q_{jv} = 40 + 10$	50 ton

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Q_{ubw} en Q_{uIF} in de praktijk zoveel mogelijk zullen worden toegerekend aan het maken van andere producten, waardoor Q_{jv} wordt geminimaliseerd. Deze aanname is gebaseerd op de gedachte dat een exploitant van een industriële installatie waarschijnlijk een zo laag mogelijke jaarverplichting wil hebben. Een dergelijke toerekening is toegestaan, omdat de waterstofinzet binnen de industriële installatie wordt toegerekend op basis van massabalansregels.

De waarde A_{NH_3} wordt in geval van het bovengenoemde getallenvoorbeeld berekend als:

$$A_{NH_3} = \frac{(40 + 0) - (150 - 100)}{(40 + 0)} = -0,25$$

Omdat A_{NH_3} minimaal 0 is en bovenstaande berekening een negatief getal oplevert (-0,25), wordt A_{NH_3} op nul gesteld. Daarmee wordt de uitgezonderde waterstof voor ammoniakproductie gelijk aan nul. Toepassen van de andere formules levert dan dat Q_{jv,NH_3} gelijk is aan 40 ton en $Q_{jv,ov}$ gelijk is aan 10 ton, en dat Q_{jv} daarmee 50 ton bedraagt. De waarde van nul voor A_{NH_3} betekent dus dat Q_{ubw} en Q_{uIF} worden toegerekend aan de waterstof voor het maken van andere producten.

Als in het bovenstaande getallenvoorbeeld de hoeveelheid waterstof voor het maken van andere producten slechts 20 ton zou zijn geweest in plaats van 50 ton, dan zou de waarde A_{NH_3} op 0,5 uitkomen en zou dus de 40 ton uitgezonderde bijproduct-waterstof voor de helft (ofwel 20 ton) worden toegerekend aan de ammoniakproductie en voor de andere helft aan het maken van andere producten. Tot slot, indien er in het bovenstaande getallenvoorbeeld geen waterstof zou worden gebruikt voor het maken van andere producten, dan komt de waarde A_{NH_3} op 1,0 uit en wordt alle uitgezonderde bijproduct-waterstof aan de productie van ammoniak toegerekend.

3. Rapportages

Het bestuur van de NEa rapporteert jaarlijks aan de Minister van Klimaat en Groene Groei over de soort en hoeveelheid ingeboekte RFNBO's en het gehanteerde vrijwillige systeem voor RFNBO's.

Bovendien publiceert de NEa meerdere keren per jaar ten behoeve van de markt de actuele gegevens over het aantal per soort bijgeschreven en gespaarde HWI's in het HWI-register. De rapportages worden gemaakt met inachtneming van de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie.

4. Uitvoering en handhaving

4.1. Uitvoering

De NEa is verantwoordelijk voor de uitvoering en het toezicht op de jaarverplichting. De NEa ontwikkelt en beheert het HWI-register, waarin de exploitanten van industriële installaties aan hun jaarverplichting kunnen voldoen. In dit HWI-register rapporteren de exploitanten met een jaarverplichting hun jaarlijkse waterstofgebruik. Daarnaast kunnen inboekers de gebruikte RFNBO's inboeken in het HWI-register. Hiervoor ontvangt de rekeninghouder HWI's op zijn rekening. De verificateurs moeten in dit HWI-register het resultaat rapporteren van hun verificatiewerkzaamheden bij de exploitanten van industriële installaties en inboekers.

4.2. Handhaving

De NEa is de handhavende instantie voor de jaarverplichting. Het bestuur van de NEa houdt toezicht op de jaarverplichting en controleert of exploitanten van een industriële installatie tijdig en correct rapporteren over hun waterstofgebruik. In het geval de NEa een overtreding constateert, kan zij handhavend optreden. De NEa is onder meer bevoegd maatregelen op te

leggen die erop gericht zijn een overtreding te beëindigen, herhaling te voorkomen en/of de gevolgen ervan te herstellen door bijvoorbeeld een last onder dwangsom op te leggen of de hoeveelheid verschuldigde HWI's voor een bepaald kalenderjaar ambtshalve vast te stellen.

Overeenkomstig de beginselplicht tot handhaving maakt de NEa in beginsel gebruik van haar bevoegdheid tot herstellend optreden. Daarbij houdt zij er rekening mee dat een maatregel geschikt, noodzakelijk en evenwichtig is. In dat kader betreft zij ook de omstandigheden van het concrete geval. Naast de bevoegdheid tot herstellend optreden kan de NEa bestraffend optreden, zoals het opleggen van een bestuurlijke boete aan exploitanten die de wet- en regelgeving overtreden. Bij de beoordeling of bestraffend zal worden opgetreden, betreft de NEa de aard en de omvang van de overtreding en de mate van verwijtbaarheid van de exploitant. Ook weegt de NEa mee in hoeverre een bestraffende maatregel passend is. Zo kunnen er zich in het concrete geval omstandigheden voordoen die zo zwaarwegend zijn waardoor het opleggen van een bestuurlijke boete niet in de rede ligt en daarom een lichtere maatregel passender is.

5. Gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu

5.1. Administratieve en uitvoeringslasten

Het invoeren van een jaarverplichting zal regeldruk en administratieve lasten veroorzaken bij exploitanten van industriële installaties die boven de gestelde ondergrens uitkomen en daarmee een jaarverplichting hebben. Deze regeldruk, inclusief doorrekeningen staat uitgebreid beschreven in paragraaf 6.5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie (Kamerstukken 36936). Deze lasten zijn ook specifiek voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) toegelicht. Door het invoeren van een ondergrens zijn deze lasten zeer beperkt. Daarbij staan zowel het Ministerie van Economische zaken en Klimaat als RVO in nauw contact met de MKB die nu of in de toekomst waterstof zullen gebruiken. De MKB worden bij de internetconsultatie van onderhavig besluit proactief benaderd om hen hierop te attenderen, zoals tevens is gedaan bij de internetconsultatie van het wetsvoorstel jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie. RVO voert daarmee een constante dialoog met deze sector zodat zij voldoende meegenomen worden in de informatievoorziening en ruimte hebben tot reflectie.

Onderhavig besluit verhoogt zelfstandig niet de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Het besluit werkt namelijk alleen de voorwaarden en controles in meer detail uit, waarvoor de grondslagen in titel 9.10 van de Wm worden vastgelegd.

De NEa is de beoogde organisatie om uitvoering te geven aan de voorgestelde jaarverplichting en zal daarvoor uitvoeringslasten hebben. Deze lasten zijn in 2024 vooraf aan de internetconsultatie van het wetsvoorstel berekend en staan beschreven in paragraaf 6.6 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie (Kamerstukken 36936). De benodigde capaciteit voor uitvoering, toezicht en handhaving van het instrument is door onderhavig besluit niet gewijzigd. Ook de verwachte inspanning voor het bouwen en onderhouden van het HWI-register zijn ongewijzigd. Wel moet rekening worden gehouden met jaarlijks stijgende kosten vanwege o.a. inflatie, stijgende loonkosten, materiele kosten en tarieven voor ICT-inhuur.

Er zijn geen directe kosten voor de consument. Het gebruik van RFNBO's in de industrie kan echter wel indirect tot een lastenverhoging voor de consument leiden als de exploitant en diens afnemers erin slagen om de meerprijs tot en met het eindproduct in de betreffende waardeketen weet door te belasten. Of dit mogelijk is en welk effect het heeft op een willekeurig product, is echter afhankelijk van marktmechanismen die kunnen variëren per product dat door de consument wordt gekocht.

5.2. Gevolgen voor het milieu

De uitwerking van titel 9.10 van de Wm met onderhavig besluit zorgt niet voor additionele effecten op het milieu, anders dan reeds is geschetst in de memorie van toelichting van het bijbehorende wetsvoorstel. In deze memorie van toelichting is aangegeven dat de jaarverplichting zorgt voor positieve effecten op het milieu. RFNBO's vervangen fossiele geproduceerde waterstof en

waterstofdragers en leiden daardoor tot reductie van broeikasgasemissies op de plek waar de waterstofproductie plaatsvindt.

Naast de afspraken in het Klimaatakkoord, draagt de jaarverplichting bij aan het halen van de *sustainable development goals* (SDG's). De jaarverplichting zal bijdragen aan ontwikkeling van de waterstofmarkt en daarmee aan SDG 7 'betaalbare en duurzame energie', aangezien RFNBO's duurzame energiedragers zijn. Ook zal de jaarverplichting bijdragen aan SDG 9 'industrie, innovatie en infrastructuur', omdat de industrie zal verduurzamen door het gebruik van RFNBO's en de ontwikkeling van de markt voor hernieuwbare waterstof(dragers) leidt tot innovaties en ontwikkeling van infrastructuur.

Bij de verbranding van waterstof komen geen CO₂, roet, zwaveloxiden of koolwaterstoffen vrij, zoals bij de verbranding van fossiele brandstoffen. Op deze wijze draagt het gebruik van waterstof ook bij aan een betere (lokale) luchtkwaliteit. Een aandachtspunt is dat bij de verbranding van waterstof met lucht stikstofoxiden (NOx) ontstaan. Er bestaan technische oplossingen om deze uitstoot te minimaliseren en vergunningverlening zal dit ook vereisen.

6. Advisering en consultatie

6.1. Advisering

Voor de totstandkoming van de (uitvoerings)systematiek is samengewerkt met de NEa en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Gedurende de totstandkoming van de wet- en regelgeving zijn de diverse brancheorganisaties van de industrie, de instellingen voor vrijwillige duurzaamheidssystemen en verificatie geconsulteerd. '

6.2. Handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets

Een conceptversie van onderhavig besluit is gelijktijdig met de internetconsultatie voor een handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets (HUF-toets) voorgelegd aan de NEa.

6.3. Internetconsultatie

Een concept van het besluit wordt openbaar geconsulteerd.

II. Artikelsgewijs deel

Artikel 1 Begripsbepalingen

De begripsbepalingen in dit besluit zijn aanvullend op de begripsbepalingen die worden gehanteerd in titel 9.10 van Wm. De in dit voorgestelde artikel opgenomen begripsbepalingen en omschrijvingen zijn alleen van toepassing op de artikelen in dit besluit en in de ministeriële regelingen. Enkel de begripsbepalingen die niet zijn toegelicht in het algemene deel van deze nota van toelichting of in de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen waar deze begrippen worden gebruikt, worden in dit onderdeel toegelicht.

materiële afwijking

Dit betreft een onjuistheid die volgens de verificateur, afzonderlijk of in combinatie met andere onjuistheden, de gestelde materialiteitsgrens overschrijdt. Niet alle onjuistheden behoeven tot het onthouden van een inboekverificatieverklaring te leiden. Onjuistheden die zodanig zijn dat de materialiteitsgrens wordt overschreden, worden aangemerkt als materiële afwijkingen.

materialiteitsgrens

De materialiteitsgrens is de drempel voor aanvaardbare onregelmatigheden bij een inboeking. Een inboeking moet voldoen aan de eisen die door de Wm, dit besluit en de regeling daaraan worden gesteld, maar niet iedere afwijking van die regels hoeft direct te leiden tot het onthouden van een inboekverificatieverklaring. De materialiteitsgrens vertelt de verificateur wanneer de afwijking of afwijkingen nog acceptabel zijn en wanneer niet meer.

Raad voor Accreditatie

De Raad voor Accreditatie, bedoeld in artikel 1, onderdeel e, van de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie, is de Stichting Raad voor Accreditatie. De Raad voor Accreditatie is op grond van die wet aangewezen als de nationale (Nederlandse) accreditatie-instantie, bedoeld in Verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en tot intrekking van Verordening (EEG) 229/93 (PbEU 2008, L 218).

redelijke mate van zekerheid

Dit begrip is afkomstig uit de wereld van de verificatie en controle en beantwoordt de vraag met welke nauwkeurigheid de verificateur opgevoerde waterstof, de overboekverificateur, dan wel de inboekverificateur hun verificatiewerkzaamheden uitvoeren. Een redelijke mate van zekerheid verlangt dat de verificateur dusdanig grondig controleert, dat hij kan beweren dat de onderdelen die de regelgever van materieel belang acht, geen materiële fouten bevatten. Welke onderdelen de regelgever van materieel belang acht, zijn opgesomd in het derde lid van artikel 10 (verificatie opgevoerde waterstof), het derde lid van artikel 21 (inboekverificatie) en het derde lid van artikel 27 (overboekverificatie).

Artikel 2 Uitzonderen categorieën industriële installaties

Op grond van artikel 9.10.1.4 van de Wm kunnen categorieën industriële installaties worden aangewezen waarop de in titel 9.10 van de Wm opgenomen verplichtingen voor de exploitant van een industriële installatie niet van toepassing zijn. Dit artikel benoemt die categorie industriële installaties: industriële installaties met een waterstofgebruik van minder dan 100 ton per kalenderjaar, zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 2.7.1 van het algemene deel van deze nota van toelichting. Via artikel 2 wordt aldus een ondergrens ingesteld zodat een exploitant van een industriële installatie die een industriële installatie heeft met een waterstofgebruik van minder dan 100 ton per kalenderjaar niet onder de jaarverplichting valt. Deze exploitant hoeft niet te voldoen aan de bepalingen in paragraaf 9.10.2 van de Wm. Deze ondergrens geldt op installatieniveau. Er kunnen gevallen zijn waarin een bedrijf een exploitant is van meerdere industriële installaties waarbij in één van deze industriële installaties jaarlijks minder dan 100 ton waterstof wordt ingezet en in de andere installaties jaarlijks meer dan 100 ton waterstof wordt ingezet. Deze exploitant heeft één rekening waarop alle waterstofinzet van deze installaties wordt opgevoerd. Alleen de ene industriële installatie met de lage waterstofinzet wordt uitgezonderd van de hoogte van de jaarverplichting.

Artikel 3 Jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Dit artikel strekt tot uitvoering van artikel 9.10.2.1 van de Wm. In het eerste lid zijn de percentages van de jaarverplichting voor de exploitant van een industriële installatie vastgelegd. De jaarverplichting heeft betrekking op de energie-inhoud van de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik. Hiervoor wordt een ingroeipad gehanteerd. De voorgestelde percentages van de jaarverplichting zijn 4,0% in 2030 en 9,9% in 2035. Zie voor een uitleg van het ingroeipad paragraaf 2.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting. In het tweede lid van artikel 3 wordt aangegeven op welke wijze de afronding plaatsvindt van het aantal HWI's dat is vereist om te voldoen aan de jaarverplichting. Voor het HWI-register moet eenduidig zijn op welke manier moet worden afgerond. Het aantal verplichte HWI's wordt hierbij naar boven afgerond. Dit is voor de werking van het instrument logischer, zodat de verplichting altijd over het hele waterstofgebruik gaat.

Artikel 4 Opvoeren waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik

Artikel 9.10.2.3 van de Wm bepaalt dat de exploitant van een industriële installatie voor 1 april zijn totale waterstofgebruik van het voorafgaande kalenderjaar opvoert in het HWI-register. Dit opgevoerde totale waterstofgebruik is inclusief de waterstof die deze exploitant op grond van artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm als uitgezonderde waterstof opvoert. In artikel 4 is een delegatiegrondslag neergelegd om de bij het opvoeren te vermelden gegevens bij ministeriële regeling uit te werken. Hierbij kan worden gedacht aan een bepaling dat de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik die wordt opgevoerd moet blijken uit de bedrijfsadministratie.

Artikel 5 Uitgezonderde categorieën waterstof

In artikel 9.10.2.4, eerste lid, van de Wm zijn drie categorieën van waterstof opgenomen die zijn uitgezonderd van de jaarverplichting. Het voorgestelde artikel 5 regelt de wijze van berekening van deze categorieën. Zie voor een toelichting op uitgezonderde waterstof op basis van de RED III paragraaf 2.7.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Eerste lid

Artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel a, van de Wm betreft waterstof die als tussenproduct voor de productie van conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen als bedoeld in artikel 25, tweede lid, onderdeel a, sub i en ii, van de RED wordt gebruikt. De begripsbepaling 'waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer' in artikel 1 van dit besluit maakt duidelijk dat het gaat om waterstof die is genoemd in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel a, van de Wm. Deze waterstof kan worden uitgezonderd indien de exploitant van de industriële installatie deze waterstof opvoert in het HWI-register. In paragraaf 2.7.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting is uiteengezet dat dit hoofdzakelijk van toepassing is op raffinaderijen en bioraffinaderijen. De rekenregel uit dit eerste lid wordt hieronder daarom toegelicht voor (bio)raffinaderijen, maar kan ook van toepassing zijn op andere industriële installaties indien vanuit die installaties producten aan vervoer worden geleverd.

Voor het berekenen van de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer moet door de exploitant van een industriële installatie (in dit geval doorgaans de eigenaar van een raffinaderij of bioraffinaderij) ook worden berekend welk deel van een product aan vervoer is geleverd, zodat de verificateur opgevoerde waterstof (artikel 10) dit kan controleren. De begripsbepaling 'geleverd aan vervoer' is opgenomen in artikel 1. Deze exploitant dient op basis van artikel 5, eerste en tweede lid, te bepalen welk deel van in de (bio)raffinaderij met waterstof geproduceerde producten als conventionele transportbrandstof of biobrandstof zijn geleverd aan vervoer. Onder dit laatste "als conventionele transportbrandstof of biobrandstof leveren aan vervoer" wordt verstaan het leveren van transportbrandstoffen aan de Nederlandse markt voor vervoer in de sectoren land en binnenvaart zoals bedoeld in de begripsomschrijving voor leveren aan de Nederlandse markt in titel 9.7 van de Wm, aan wegverkeer en binnenvaart in het buitenland, en aan de zeevaart en de luchtvaart. De verwijzing naar titel 9.7 van de Wm maakt duidelijk dat de leveringen van transportbrandstoffen aan de sectoren land en wegverkeer ook leveringen omvatten aan bijvoorbeeld mobiele werktuigen en aggregaten. Voor leveringen van transportbrandstoffen aan vervoer in het buitenland geldt hetzelfde. De sectoren zeevaart en

luchtvaart worden in deze begripsbepaling afzonderlijk benoemd omdat de begripsomschrijving voor leveren aan de Nederlandse markt in titel 9.7 van de Wm niet de levering van bunkerbrandstoffen aan zeevaart en luchtvaart omvat.

In paragraaf 2.7.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting is beschreven dat van de hoeveelheid in een bio-raffinaderij of raffinaderij ingezette waterstof niet eenvoudig te bepalen is welk deel uiteindelijk wordt ingezet voor de productie van (tussenproducten voor) conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen en de oplossing die door de Europese Commissie is beschreven in mededeling C/2025/2983 van 27 mei 2025. In het eerste lid van artikel 5 is bepaald welke hoeveelheid waterstof uit de (bio)raffinaderij aan vervoer kan worden toegewezen, door de totale hoeveelheid waterstof die in de (bio)raffinaderij wordt ingezet te vermenigvuldigen met de fractie van de producten die als conventionele brandstof of biobrandstof aan vervoer wordt geleverd, op energiebasis en op jaarbasis. Deze fractie is gelijk aan de som van de energie-inhoud van alle met waterstof geproduceerde producten geleverd aan vervoer, gedeeld door de som van de energie-inhoud van alle vanuit de (bio)raffinaderij geleverde producten die met waterstof zijn geproduceerd. Het resultaat van deze berekening is de hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer Q_{uv} . Deze hoeveelheid Q_{uv} kan volgens artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel a, van de Wm door de exploitant van de industriële installatie worden opgevoerd in het HWI-register. De opgevoerde hoeveelheid waterstof uitgezonderd vanwege toerekening aan vervoer en de uitgezonderde bijproduct-waterstof worden door de exploitant van de industriële installatie in het HWI-register opgevoerd in kilogrammen. De berekening die de exploitant van de industriële installatie uitvoert om tot deze waarde te komen moet, inclusief de achterliggende gegevens over de bestemming van de producten uit de raffinaderij of bio-raffinaderij, beschikbaar zijn in de boekhouding van deze exploitant opdat deze kan worden ingezien en gecontroleerd door de verificateur opgevoerde waterstof en bij een eventuele inspectie door een inspecteur van de NEa.

Tweede lid

In paragraaf 2.7.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting is uiteengezet dat de exploitant van een industriële installatie voor sommige producten uit een raffinaderij, bioraffinaderij of andere industriële installatie soms mogelijk niet of niet volledig weet welk deel aan vervoer wordt geleverd. In dat geval mag voor het product of voor het gedeelte van het product waarvan de bestemming onvoldoende bekend is, een fractie worden genomen als daarvoor relevante EU-gegevens beschikbaar zijn. Dit kan aan de orde zijn indien producten via een tussenhandelaar verkocht zijn. Dan is de eindbestemming voor de exploitant niet aan te tonen met zijn eigen boekhouding. In dat geval kan voor het gedeelte dat via de tussenhandelaar is gegaan, de relevante EU-gegevens worden gebruikt. In het vijfde lid van artikel 5 is een delegatiegrondslag opgenomen om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de relevante EU-gegevens die beschikbaar zijn. Zo komen deze gegevens te staan in een handleiding over de SHARES tool van Eurostat. Hier is momenteel alleen een conceptversie van.⁹ Ook kunnen relevante EU-gegevens beschikbaar worden gemaakt vanuit de Europese Commissie. Daarnaast kunnen er mogelijk nog andere EU-bronnen komen.

Derde lid

De begripsbepaling 'uitgezonderde bijproduct-waterstof' die is neergelegd in artikel 1 van onderhavig besluit maakt duidelijk dat de waterstof die is genoemd in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel b, van de Wm ook valt onder waterstof die is genoemd in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel c, van de Wm. Er kan namelijk overlap bestaan tussen onderdelen b en c. Het apart opvoeren van onderdelen b en c zou kunnen leiden tot dubbeltelling. Het is niet de bedoeling dat een bepaalde hoeveelheid waterstof twee keer kan worden geteld als 'uitgezonderde bijproduct-waterstof' en dus dubbel wordt uitgezonderd van de jaarverplichting. Om een dergelijke dubbeltelling te voorkomen, is in het derde lid van artikel 5 geregeld dat onderdelen b en c niet afzonderlijk opgevoerd kunnen worden, maar dat dit beide valt onder de uitgezonderde bijproduct-waterstof. De hoeveelheid waterstof die onder onderdelen b en c valt, moet aldus door de

⁹ Dit wordt gepubliceerd via [https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/database/additional-data#Short%20assessment%20of%20renewable%20energy%20sources%20\(SHARES\)](https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/database/additional-data#Short%20assessment%20of%20renewable%20energy%20sources%20(SHARES)) 'EU-level ratio for transport fuels in refineries'.

exploitant van een industriële installatie één keer op de rekening in het HWI-register opgevoerd worden.

Indien een exploitant van een industriële installatie deze uitgezonderde bijproduct-waterstof opvoert op zijn rekening in het HWI-register, dient ook te worden aangegeven om welke bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof het gaat. De begripsbepaling '*bron van uitgezonderde bijproduct-waterstof*' in artikel 1 van onderhavig besluit maakt duidelijk dat het gaat om een combinatie van grondstof waaruit, een proces waarin, en een hoofdproduct waarmee bijproduct-waterstof wordt geproduceerd. Bij opgave in het HWI-register zal deze exploitant van een industriële installatie – indien van toepassing – meerdere opgaven voor verschillende bronnen van uitgezonderde bijproduct-waterstof kunnen doen. De exploitant dient de gegevens te bewaren waarmee wordt aangetoond dat het inderdaad om waterstof uit deze bronnen betreft. Deze informatie is van belang voor de verificatie opgevoerde waterstof. De verificateur opgevoerde waterstof zal deze opgave op grond van artikel 10 verifiëren.

Vierde lid

Het vierde lid bevat de wijze waarop de uitgezonderde bijproduct-waterstof (Q_{ubw}) wordt berekend. In paragraaf 2.7.2.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting wordt ingegaan op de berekening van de uitgezonderde bijproduct-waterstof.

Vijfde lid

In het vijfde lid is een delegatiegrondslag opgenomen om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de bronnen van uitgezonderde bijproduct-waterstof om duidelijkheid te geven aan marktpartijen welke bronnen wel en niet kunnen worden uitgezonderd van de jaarverplichting. De delegatiegrondslag die is opgenomen over het nader regelen van de EU-gegevens is hiervoor toegelicht bij het tweede lid.

Artikel 6 Uitzondering ammoniakproductie-installatie

In artikel 9.10.2.4, vierde tot en met zesde lid, van de Wm is een uitzondering opgenomen voor waterstof waarmee ammoniak wordt geproduceerd in een bestaande ammoniakproductie-installatie waardoor deze waterstof wordt ingezet in een industrieel proces. In artikel 9.10.2.4, vijfde lid, van de Wm is bepaald dat deze waterstof voor een bepaald percentage niet wordt meegenomen bij het bepalen van de hoogte van de jaarverplichting. In het voorgestelde artikel 6 wordt dit percentage gesteld op 60%. In het voorgestelde artikel 8, tweede lid, van onderhavig besluit is de berekeningswijze in het geval van ammoniakproductie vastgelegd. Zie paragraaf 2.7.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting voor een toelichting op de ammoniakuitzonderingen.

Artikel 7 Uitzondering ammoniakproductie Europese Innovatiefonds

Eerste lid

In artikel 9.10.2.4, zevende tot en met negende lid, van de Wm is een van de twee uitzonderingen opgenomen die ziet op ammoniakproductie, met de volgende voorwaarden:

- Het moet gaan om een exploitant van een industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd;
- De waterstof is geproduceerd in een installatie waarvoor voorafgaand aan 20 november 2023 een besluit door de Europese Commissie met het oog op de toekenning van een subsidie uit hoofde van het Europese Innovatiefonds is bekendgemaakt;
- De waterstof bereikt een gemiddelde broeikasgasreductie van 70% op jaarbasis;
- De waterstof moet zijn ingezet in dezelfde industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd.

Zie paragraaf 2.7.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting voor een toelichting op de ammoniakuitzonderingen. De installatie die is genoemd in artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de Wm produceert geen hernieuwbare waterstof omdat de waterstof niet afkomstig is uit hernieuwbare bronnen. Deze installatie produceert koolstofarme waterstof wanneer aantoonbaar een reductie van broeikasgasemissies van 70% wordt behaald. Om aan te tonen dat wordt voldaan aan dit vereiste van 70% reductie van broeikasgasemissies wordt gebruik gemaakt van privaat toezicht, op basis van audits uitgevoerd door een daartoe bevoegd certificeringsorgaan.

Het eerste lid van artikel 7 regelt dat de exploitant moet zijn gecertificeerd met een vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof. Uit de begripsbepaling '*vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof*' die is opgenomen in artikel 1 blijkt dat het moet gaan om een vrijwillig systeem, bedoeld in artikel 9, zevende lid, van de gasrichtlijn. Artikel 9 van de gasrichtlijn gaat over de certificering van koolstofarme brandstoffen. Met Gedelegeerde Verordening (EU) 2025/2359¹⁰ wordt de methode voor de beoordeling van de broeikasgasemissiereducties door koolstofarme brandstoffen gespecificeerd, als invulling van artikel 9, vijfde lid, van de gasrichtlijn. Het zevende lid van artikel 9 van de gasrichtlijn betreft de erkenning van vrijwillige nationale of internationale regelingen door de Commissie, die tevens aantonen dat de bedoelde methode wordt nageleefd. Deze exploitant dient ook een massabalans van koolstofarme waterstof te voeren. De begripsbepaling '*massabalans van koolstofarme waterstof*' in artikel 1 verwijst naar artikel 30 van de RED en artikel 19 van verordening (EU) 2022/996.

Er kunnen situaties zijn waarin de (eerstgenoemde) exploitant van een industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd niet dezelfde partij als de exploitant van de installatie die wordt genoemd in artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de Wm. In dat geval moet ook deze exploitant van de installatie zijn gecertificeerd met een vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof omdat alleen in dat geval het behalen van de 70% reductie van broeikasgasemissies kan worden aangetoond.

Daarbij is een aandachtspunt dat de berekening van de reductie van broeikasgasemissies volgens het vrijwillige systeem voor koolstofarme waterstof plaatsvindt per maand of per uur, terwijl artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de Wm een reductie van 70% per jaar vereist. Mogelijk ontstaat de situatie dat de reductie in sommige uren of maanden minder dan 70% bedraagt. In dat geval voldoet deze waterstof (die dan niet meer koolstofarm kan worden genoemd) nog wel aan de vereisten in het negende lid van artikel 9.10.2.9 van de Wm als de exploitant kan aantonen dat alle in het kalenderjaar ingezette waterstof gemiddeld minimaal tot 70% reductie aan broeikasgasemissies leidt. De exploitant berekent daartoe het gemiddelde over alle broeikasgasemissiewaarden per uur of per maand in het betreffende kalenderjaar. Deze berekening wordt dan ter controle voorgelegd aan de verificateur opgevoerde waterstof (artikel 9.10.2.5, eerste lid, van de Wm en artikel 10 van dit besluit). Een dergelijke berekening is niet nodig als met de certificering tegen het vrijwillige systeem voor koolstofarme waterstof is aangetoond dat alle ingezette waterstof in een kalenderjaar koolstofarm is en daarmee minstens tot 70% reductie van broeikasgasemissies leidt.

Tweede lid

Ten tijde van schrijven van deze nota van toelichting worden de eerste vrijwillige systemen voor koolstofarme waterstof ontwikkeld. De ontwikkeling van deze systemen kon pas na publicatie van Gedelegeerde Verordening (EU) 2025/2359 in juli 2025 worden gestart. De te gebruiken vrijwillige systemen dienen door de Europese Commissie te worden erkend volgens artikel 9, zevende lid, van de gasrichtlijn.¹¹ Omdat die erkenning nog enige tijd op zich kan laten wachten, wordt in het tweede lid bepaald dat er – gedurende de overgangsfase waarin erkenning van de eerste twee vrijwillige systemen voor koolstofarme waterstof nog tijdelijk op zich laat wachten – ook gebruik gemaakt mag worden van vrijwillige systemen voor koolstofarme waterstof die bij de Europese Commissie in procedure te zijn voor deze erkenning. Deze erkenningsprocedures zullen naar verwachting in de loop van 2026 worden gestart. Tevens wordt verwacht dat de erkenning van de eerste vrijwillige systemen heeft plaats gevonden voordat de installatie, bedoeld in artikel 9.10.2.4, zevende lid, in gebruik wordt genomen. De vrijwillige systemen voor koolstofarme waterstof zullen dus naar verwachting op tijd beschikbaar zijn. Mocht onverhoopt de erkenning van ten minste twee vrijwillige systemen voor koolstofarme waterstof niet op tijd gereedkomen, dan

¹⁰ Gedelegeerde Verordening (EU) 2025/2359 van de Commissie van 8 juli 2025 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad door een methode voor de beoordeling van de broeikasgasemissiereducties door koolstofarme brandstoffen te specificeren.

¹¹ Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG.

kan volgens het derde lid ook gebruik worden gemaakt van een vrijwillig systeem voor koolstofarme waterstof dat de erkenningsprocedure bij de Europese Commissie nog doorloopt.

Derde lid

In het derde lid is een delegatiegrondslag opgenomen om nadere regels te kunnen stellen aan de exploitant van een industriële installatie, de waterstof en aan de gemiddelde broeikasgasreductie van 70% op jaarbasis, bedoeld in artikel 9.10.2.4, zevende lid, van de Wm. Hierbij kan gedacht worden aan regels over het voeren van een juiste boekhouding van deze koolstofarme waterstof. Ook voor koolstofarme waterstof zal op de massabalans van koolstofarme waterstof moeten worden aangetoond dat deze is ingezet in een industriële installatie en niet is geleverd aan een ander. Hiervoor zal op de massabalans moeten worden aangegeven dat deze koolstofarme waterstof is ingezet in een industriële installatie waarin ammoniak wordt geproduceerd en is opgevoerd in het HWI-register. Door het uitschrijven van een bewijs van duurzaamheid aan de NEa wordt bewerkstelligd dat er een afschrijving van de massabalans van koolstofarme waterstof van de exploitant van de industriële installatie plaatsvindt en wordt voorkomen dat via de massabalans levering van dezelfde koolstofarme waterstof aan een latere schakel (na de exploitant) plaats kan vinden. De 'duurzaamheids'-kenmerken van de koolstofarme waterstof zijn daarmee dus ingezet in de betreffende industriële installatie.

Artikel 8 Berekeningswijze

Niet alle waterstof die wordt ingezet in een industriële installatie hoeft te worden meegeteld voor de hoeveelheid waterstof waarover de jaarverplichting wordt berekend. In artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm zijn verschillende uitzonderingen op de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik neergelegd. Deze zijn uitgewerkt in artikelen 5, 6 en 7 van onderhavig besluit. Deze uitgezonderde waterstof telt niet mee in de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik die op basis van artikel 9.10.2.1 van de Wm wordt gebruikt voor het berekenen van de hoogte van de jaarverplichting en het aantal verschuldigde HWI's, aan de hand van de percentages in artikel 3, eerste lid, van onderhavig besluit. Om de samenloop tussen deze verschillende vormen uitgezonderde waterstof te regelen zijn in artikel 8 berekeningswijzen vastgelegd. Paragrafen 2.7.2 en 2.7.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting bevat een nadere uitleg over de berekeningswijzen die behoren bij de uitgezonderde waterstof. Indien er bij een exploitant van een industriële installatie geen sprake is van een van de uitzonderingen, geldt direct de hoofdregel dat de hoeveelheid waterstof waarover de jaarverplichting wordt berekend wordt vermenigvuldigd met het percentage in artikel 3, eerste lid, van onderhavig besluit.

Eerste lid

Het eerste lid van artikel 8 geeft aan hoe de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik wordt berekend indien de exploitant gebruik maakt van artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdeel a, van de Wm en artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdelen b of c, van de Wm. Onderdeel a gaat om waterstof die als tussenproduct voor de productie van conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen; de berekeningswijze daarvan is uiteengezet in artikel 5, eerste en tweede lid, van onderhavig besluit. Onderdelen b en c betreffen uitgezonderde bijproduct-waterstof; de berekeningswijze daarvan is uiteengezet in artikel 5, derde lid, van onderhavig besluit. In de praktijk heeft de combinatie van onderdelen a, b en c betrekking op (bio)raffinaderijen. Het is van belang dat de uitgezonderde bijproduct-waterstof evenredig wordt toegekend aan de producten die worden geleverd aan vervoer.

Tweede, derde en vierde lid

Het tweede lid van artikel 8 geeft aan hoe de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik wordt berekend indien de exploitant gebruik maakt van een combinatie van de uitzonderingen in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdelen b en c, vierde of zevende lid, van de Wm. Dit gaat aldus om situaties waarin in een industriële installatie zowel uitgezonderde bijproduct-waterstof wordt ingezet (artikel 5, derde lid), als ook waterstof wordt ingezet waarmee ammoniak wordt geproduceerd in een ammoniakproductie-installatie (artikel 6) en waterstof wordt ingezet die is geproduceerd in een installatie waarvoor voor 20 november 2023 een subsidiebesluit van het Europese Innovatiefonds is bekendgemaakt en een jaarlijkse gemiddelde broeikasgasreductie van 70% bereikt (artikel 7). Indien de exploitant van een industriële installatie gebruik maakt van de

uitzondering in artikel 9.10.2.4, vierde lid, en aanvullend gebruik maakt van een of beide van de uitzonderingen in artikel 9.10.2.4, eerste lid, onderdelen b en c, en artikel 9.10.2.4 zevende lid, van de Wm, is het voor de berekeningswijze relevant dat eerst de uitgezonderde bijproduct-waterstof (artikel 5, derde lid) en de waterstof die is geproduceerd in een installatie waarvoor voor 20 november 2023 een subsidiebesluit van het Europese Innovatiefonds is bekendgemaakt en een jaarlijkse gemiddelde broeikasgasreductie van 70% bereikt (artikel 7) in mindering wordt gebracht op de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik. Pas daarna wordt de resterende hoeveelheid waterstof te vermenigvuldigen met het percentage in artikel 6. Op deze wijze wordt voorkomen dat een hoeveelheid waterstof meerdere keren kan worden uitgezonderd. Het derde en vierde lid gaan over de uitkomst van A_{NH_3} zodat de berekening op een juiste manier wordt gedaan, aangezien delen door 0 geen uitkomst geeft. Paragraaf 2.7.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting bevat een nadere uitleg over de berekeningswijzen die behoren bij de ammoniakuitzonderingen.

Artikel 9 Verificatieprotocol

Bij de verificatie opgevoerde waterstof (artikel 10), inboekverificatie (artikel 21), en overboekverificatie (artikel 27), dient de verificateur te beschikken over en te werken overeenkomstig een door de minister goedgekeurd verificatieprotocol. De verificatievereisten worden toegelicht in paragraaf 2.5 van het algemene deel van deze nota van toelichting. Op grond van artikel 9 mag de minister nieuwe verificatieprotocollen of wijzigingen aan goedgekeurde bestaande verificatieprotocollen voor deze onderdelen van het werkveld hernieuwbare waterstofeenheden industrie goedkeuren. Bij de beoordeling van de aanvraag om goedkeuring, toetst de minister of de werkzaamheden die in het desbetreffende verificatieprotocol beschreven zijn, een goede invulling zijn van de onderwerpen die volgens de ministeriële regeling door de verificateur gecontroleerd moeten worden. Deze beoordeling wordt uitgevoerd door de NEa, die vervolgens een advies opstelt richting de minister over de goedkeuring van het verificatieprotocol. De termijn waarbinnen de minister op de aanvraag om goedkeuring beslist, bedraagt twaalf weken, met een mogelijkheid tot verdagen van de beslistermijn van vier weken. Bij zijn besluit tot goedkeuring van een verificatieprotocol, bepaalt de minister de duur dat de goedkeuring geldig is, doch ten hoogste voor een duur van vijf jaar.

Artikel 10 Verificatie opgevoerde waterstof

Op grond van 9.10.2.5, eerste lid, van de Wm, moet de exploitant van een industriële installatie beschikken over een verificatieverklaring opgevoerde waterstof. Deze verklaring dient voor 1 juni in het HWI-register gekoppeld te worden aan de opgevoerde waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik en de uitgezonderde categorieën waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm. De verificateur opgevoerde waterstof is de verificateur die de verificatieverklaring opgevoerde waterstof afgeeft voor de opgevoerde hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik als bedoeld in artikel 9.10.2.3, eerste lid, van de Wm en de waterstof, bedoeld in artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm. Die verklaring houdt in dat de opgevoerde hoeveelheid voldoet aan alle daaraan gestelde eisen. De verificateur opgevoerde waterstof geeft in het HWI-register aan wat het resultaat is van de verificatie opgevoerde waterstof. Deze verificateur verstrekt de verificatieverklaring opgevoerde waterstof aan de exploitant van een industriële installatie. Zie voor een toelichting op de verschillende vormen van verificatie en de verificatie opgevoerde waterstof paragraaf 2.5.1 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 10 beoogt te waarborgen dat de kennis en kunde van de betrokken verificatie-instelling is getoetst, door te verlangen dat de verificateur opgevoerde waterstof zijn werkzaamheden uitvoert overeenkomstig een door de minister goedgekeurd verificatieprotocol. Bovendien dient de verificateur geaccrediteerd te zijn. Het eerste lid geeft hiervoor twee opties. In onderdeel a is opgenomen dat de Raad voor Accreditatie beoordeelt of de verificateur over de juiste kennis, competenties en vaardigheden beschikt om de norm te kunnen toetsen. De beoordeling vindt plaats op basis van accreditatienorm ISO/IEC 17020 of ISO/IEC 17029 op het werkveld hernieuwbare waterstofeenheden industrie. In onderdeel b is opgenomen dat deze beoordeling ook is toegestaan door een nationale accreditatie-instantie in een andere EU-lidstaat die voldoet aan de eisen van verordening (EG) nr. 765/2008. In aansluiting bij artikel 24 van de Beleidsregel Accreditatie van de RvA (RvA-BR002-NL, versie 6) is het mogelijk dat de verificateur gebruik

maakt van de mogelijkheid van tijdelijke accreditatie met beperkende voorwaarden. Voor de accreditatienormen is een overgangstermijn opgenomen. Zo is de verificateur tot en met 2032 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden op basis van de norm ISO/IEC 17020, maar moet deze verificateur vanaf 2033 geaccrediteerd of tijdelijk geaccrediteerd onder beperkende voorwaarden zijn op basis van de norm ISO/IEC 17029. Dit geldt ook voor artikelen 21 (inboekverificatie) en 27 (overboekverificatie). Verder bepaalt artikel 10 dat de verificateur opgevoerde waterstof een redelijke mate van zekerheid heeft dat de in de verificatieverklaring verantwoorde hoeveelheden opgevoerde waterstof geen materiële afwijkingen bevatten. Tot slot is relevant om te vermelden dat in artikelen 17, 20 en 36 van het Besluit energie vervoer (de verificatiebepalingen) is neergelegd dat de verificateur hiervoor toereikende controle-informatie verzamelt en zorgt voor een aanvaardbaar laag controlerisico. Dit wordt echter al bewerkstelligd doordat het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid impliceert dat er controle-informatie en een aanvaardbaar laag controlerisico is. Omdat het voor de beoordeling niet uitmaakt, is deze aanvulling over het verzamelen van controle-informatie en een laag controlerisico in artikelen 10, 21, 27 weggelaten.

Artikel 11 Ambtshalve vaststellen opgevoerde waterstof

Met de jaarverplichting worden twee soorten ambtshalve vaststelling door de NEa vastgelegd: ten aanzien van de opgevoerde waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik (artikel 9.10.2.6 van de Wm en artikel 11 van dit besluit) en ten aanzien van de ingeboekte RFNBO's (artikel 9.10.4.10 van de Wm en artikel 22 van dit besluit).

Eerste lid

Artikel 9.10.2.6 van de Wm bepaalt dat wanneer de exploitant van een industriële installatie verzuimt om zijn waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik voor 1 april in het HWI-register op te voeren, dit niet juist opvoert of voor 1 juni geen verificatieverklaring opgevoerde waterstof heeft, het bestuur van de NEa die hoeveelheid ambtshalve vaststelt. Het betreft hierbij de totale ingezette waterstof van deze exploitant (dus inclusief potentiële uitgezonderde waterstof op grond van artikel 9.10.2.4, eerste, vierde en zevende lid, van de Wm). Bij die ambtshalve vaststelling maakt het bestuur een inschatting van deze hoeveelheid waterstof. Het bestuur van de NEa kan zich en moet zich bij de ambtshalve vaststelling ook op andere gegevens verlaten, zo die beschikbaar zijn.

In het geval van de waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik beschikt de NEa over weinig contra-informatie. In artikel 4 van het Besluit energie vervoer is neergelegd dat de NEa zich in ieder geval baseert op gegevens van de Belastingdienst. Dat is in onderhavig besluit niet mogelijk aangezien de Belastingdienst geen aanvullende informatie heeft over de opgevoerde waterstof. Ook gegevens van de Uniedatabank kunnen niet worden benut aangezien daar alleen gegevens over RFNBO's worden opgeslagen. Er zijn verschillende soorten contra-informatie op basis waarvan de ambtshalve vaststelling van de NEa ten aanzien van de opgevoerde waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik. Hierbij kan worden gedacht aan gegevens van waterstofleveranciers, conversiefactoren en de hoeveelheid product en de gegevens uit het Europese systeem van handel in broeikasgasemissierechten (EU ETS). Bij deze laatste optie kan er sprake zijn van gegevensuitwisseling tussen verschillende diensten van de NEa. De NEa is op grond van artikel 5:16 van de Algemene wet bestuursrecht bevoegd om inlichtingen te vorderen op incidentele basis.

Tweede lid

Ingevolge artikel 9.10.2.6 van de Wm is het bestuur van de NEa bevoegd om tot vijf jaar na het verstrijken van een kalenderjaar de opgevoerde waterstof ambtshalve vast te stellen. Bij een wijziging van de opgevoerde waterstof, kan ook de hoeveelheid te sparen HWI's (artikel 26) veranderen, net als de grootte van de jaarverplichting die kan worden doorgeschoven (artikel 12). Om te voorkomen dat het bestuur van de NEa bij een ambtshalve vaststelling van vijf jaar terug de (spaar)gevolgen door de jaren heen moet berekenen, in een situatie dat de jaarverplichting door onderscheidenlijke HWI's ingevuld moet worden, bepaalt dit lid dat het bestuur van de NEa de gevolgen van de ambtshalve vaststelling op het saldo van HWI's in het lopende kalenderjaar toepassen moet.

Artikel 12 Doorschuiven van de jaarverplichting hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Op grond van artikel 9.10.2.7, eerste lid, van de Wm is het voor een exploitant mogelijk de jaarverplichting van een bepaald kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door te schuiven naar het kalenderjaar dat daarop volgt. Zie voor een nadere uitleg van dit flexibiliteitsmechanisme paragraaf 2.6.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Eerste lid

Het eerste lid van artikel 12 geeft aan dat dit mechanisme geldt voor de jaren 2027 tot en met 2035. Dit betekent dat de hoeveelheid HWI's die nodig is voor de jaarverplichting in bijvoorbeeld 2027 kan worden doorgeschoven naar de hoeveelheid HWI's die nodig is voor de jaarverplichting van 2028. De HWI's van 2027 die zijn doorgeschoven naar 2028 moeten wel in dat volgende jaar worden 'behaald': op grond van artikel 9.10.2.8, eerste lid, van de Wm dient de exploitant uiterlijk op 1 juni 2029 genoeg HWI's voor de verplichting van 2027 op de rekening te hebben (in plaats van uiterlijk op 1 juni 2028). Het is dus niet mogelijk om een jaarverplichting meerdere jaren door te schuiven.

Tweede lid

Op grond van artikel 9.10.2.7, tweede lid, van de Wm kunnen regels worden gesteld over het gedeelte van de jaarverplichting dat kan worden doorgeschoven. Het tweede lid van artikel 12 bepaalt dat over de jaren 2027 tot en met 2031 maximaal de volledige hoeveelheid HWI's die nodig is voor het voldoen aan de jaarverplichting in die jaren kan worden doorgeschoven naar de hoeveelheid HWI's in het jaar dat daarop volgt. Vanaf 2032 is dat anders: van de jaarverplichting in dat jaar kan maximaal 80% van de benodigde hoeveelheid HWI's worden doorgeschoven naar 2033. Dit percentage loopt verder af richting 2035. Het tweede lid gaat om maximale percentages. Rekenvoorbeeld: als een exploitant over het kalenderjaar 2032 200 HWI's nodig heeft om aan de jaarverplichting te voldoen en deze exploitant heeft een tekort aan 180 HWI's (90%), dan mag slechts een deel van dit tekort worden doorgeschoven naar de jaarverplichting van 2033, omdat in dat jaar maximaal 80% (in dit geval 160 HWI's) mag worden doorgeschoven.

Derde lid

Artikel 9.10.2.7, eerste lid, van de Wm maakt duidelijk dat de exploitant van de mogelijkheid gebruik kan maken om de jaarverplichting door te schuiven. Dit is geen verplichting. Er zijn twee situaties waarin de jaarverplichting wordt doorgeschoven. Onderdeel a bepaalt dat de exploitant deze keuze over het doorschuiven tussen 1 april en 1 juni dient door te geven in het HWI-register met betrekking tot het voorafgaande kalenderjaar. Onderdeel b bepaalt dat de jaarverplichting automatisch wordt doorgeschoven als door afschrijving van het aantal benodigde HWI's voor de verplichting sprake zou zijn van een negatief saldo aan HWI's. In dat geval wordt eerst dat aantal HWI's doorgeschoven naar het jaar daarop, mits de percentages in het tweede lid van artikel 12 dat toelaten. Vervolgens worden de HWI's die niet worden doorgeschoven, afgeschreven.

Artikel 13 Afschrijving hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Eerste lid

Artikel 9.10.2.8, eerste lid, van de Wm geeft aan welke stappen op 1 juni worden gezet zodat een exploitant kan voldoen aan zijn jaarverplichting. Deze exploitant dient op 1 juni voldoende HWI's op zijn rekening in het HWI-register te hebben die overeenkomen met de jaarverplichting van het voorafgaande kalenderjaar (deze percentages zijn neergelegd in artikel 3, eerste lid, onderdelen a tot en met i, van onderhavig besluit). Op 1 juni worden de verschuldigde HWI's afgeschreven door de NEa. Het eerste lid van artikel 13 bepaalt dat eerst HWI-WD's worden afgeschreven en vervolgens de HWI-W's. Voor deze volgorde is gekozen, omdat HWI-WD's niet verhandelbaar zijn en alleen kunnen worden gebruikt om te voldoen aan de jaarverplichting.

Tweede lid

Het tweede lid beschrijft de opbouw van een eventueel negatief saldo aan HWI's. Mocht na afschrijving van het aantal beschikbare HWI-WD's en HWI-W's op de rekening van de exploitant van de industriële installatie nog niet zijn voldaan aan de jaarverplichting, wordt het negatieve saldo aan HWI's (de resterende jaarverplichting) gekwalificeerd als HWI-WD's. In combinatie met

artikel 14 van onderhavig besluit houdt dit in dat een negatief saldo aan HWI-WD's eerst wordt aangevuld met HWI-WD's en dan met HWI-W's.

Artikel 14 Volgorde afschrijving bij negatief saldo

Het kan zijn dat een exploitant van een industriële installatie na toepassing van artikel 9.10.2.8, eerste of derde lid, van de Wm of na toepassing van artikel 9.10.4.10, tweede lid, van de Wm (de ambtshalve vaststelling van de ingeboekte RFNBO's) een negatief saldo aan HWI's op de rekening heeft. Dit tekort dient binnen 12 maanden te worden aangevuld (artikel 9.10.2.8, vijfde lid, van de Wm). Een negatief saldo aan HWI's wordt meteen opgevuld als er HWI's worden ingeboekt op of overgeboekt naar de desbetreffende rekening in het HWI-register. Op grond van artikel 9.10.3.7 van de Wm bestaan er bij een negatief saldo verschillende rekenregels per soort HWI. Het eerste lid van artikel 14 bepaalt dat een negatief saldo aan HWI-W's alleen mag worden aangevuld met HWI-W's en dus niet mag worden aangevuld met HWI-WD's. De reden hiervoor is dat een exploitant anders de regels over de onverhandelbaarheid van HWI-WD's zou kunnen omzeilen. Het tweede lid van artikel 14 bepaalt dat een negatief saldo aan HWI-WD's eerst wordt aangevuld met bijgeschreven HWI-WD's en dan met bijgeschreven HWI-W.

Artikel 15 Inboeker hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong

Op grond van artikel 9.10.4.1 van de Wm kan een inboeker ingezette hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers inboeken in het HWI-register. Voor het inboeken van hernieuwbare waterstof moet worden voldaan aan de eisen in artikel 9.10.4.2 van de Wm en voor het inboeken van hernieuwbare waterstofdragers moet worden voldaan aan de eisen in artikel 9.10.4.3 van de Wm. Daarnaast dient deze inboeker aan enkele andere voorwaarden te voldoen. Uit artikel 15, eerste lid, onderdeel a, blijkt dat het moet gaan om een onderneming die hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdragers inzet, gecertificeerd is volgens een vrijwillig systeem voor RFNBO's en een massabalans van RFNBO's voert. Hierop is in artikel 9.10.6.2, eerste lid, van de Wm een uitzondering neergelegd. Daarom is in artikel 15, eerste lid, onderdeel b, bepaald dat een inboeker ook een onderneming kan zijn die geen RFNBO's produceert of inkoopt en gebruik maakt van de tijdelijke versoepeling inboekeisen (zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 17). Als dit het geval is, hoeft deze inboeker niet te zijn gecertificeerd tegen een vrijwillig systeem voor RFNBO's en hoeft ook geen massabalans voor RFNBO's te voeren.

Artikel 16 Eisen aan inboeking hernieuwbare waterstof

Eerste lid

Op grond van artikel 9.10.4.2, onderdeel d, van de Wm kunnen nadere eisen worden gesteld aan de in te boeken hernieuwbare waterstof. Er worden in artikelen 16 en 17 van onderhavig besluit drie manieren geïntroduceerd waarop kan worden aangetoond dat de hernieuwbare waterstof voldoet aan de eisen in artikel 9.10.4.2 van de Wm. Artikel 16 introduceert twee manieren. Allereerst is in het eerste lid, onderdeel a, neergelegd dat de inboeker deze hernieuwbare waterstof kan kopen van een bedrijf dat is gecertificeerd volgens een vrijwillig systeem voor RFNBO's, waarbij de waterstof dan wordt geleverd met een bewijs van duurzaamheid. Dit bewijs van duurzaamheid is het bewijs waarmee wordt aangetoond dat aan de vereisten in de RED en in verordening (EU) 2022/996 is voldaan. Ten tweede volgt uit het eerste lid, onderdeel b, dat de inboeker zelf via certificering volgens een vrijwillig systeem voor RFNBO's kan aantonen dat aan de vereisten die staan in onderdelen a en b van artikel 9.10.4.2 van de Wm is voldaan, wanneer de inboeker de hernieuwbare waterstof die hij inboekt eerst zelf heeft geproduceerd in dezelfde industriële installatie als waar de waterstof wordt ingezet. Of wordt voldaan aan artikelen 9.10.4.2 en 9.10.4.3 wordt aldus aangetoond met certificering tegen een door de Europese Commissie erkend vrijwillig systeem voor RFNBO's, waarbij wordt toegezien aan de naleving van verordening (EU) 2022/966. Zie verder paragraaf 2.4 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Tweede lid

Het tweede lid biedt een waarborg dat de ingeboekte hoeveelheid hernieuwbare waterstof niet de hoeveelheid waterstof bestemd voor eindenergieverbruik of niet-energetisch gebruik plus de hernieuwbare waterstof die tevens wordt gekwalificeerd als uitgezonderde bijproduct-waterstof overschrijdt. Dit zou zich anders voor kunnen doen na toepassing van de tijdelijke versoepeling inboekeisen (artikel 17) of bij (bio)raffinaderijen. Zie voor een uitleg van deze waarborg paragraaf 2.4.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Derde lid

In het derde lid van artikel 16 is een delegatiegrondslag opgenomen om nadere regels te stellen aan de in te boeken hernieuwbare waterstof. Hierbij kan worden gedacht aan een bepaling dat de hoeveelheid hernieuwbare waterstof die wordt ingeboekt moet blijken uit de bedrijfsadministratie en dat de ingeboekte hoeveelheid hernieuwbare waterstof moet worden afgeschreven van de massabalans voor RFNBO's en een bewijs van duurzaamheid ten behoeve van de NEa moet worden opgesteld.

Artikel 17 Tijdelijke versoepeling inboekeisen

In artikel 9.10.4.2, onderdeel c, van de Wm is neergelegd dat binnen een bepaalde periode en onder bepaalde voorwaarden ook hernieuwbare waterstof kan worden ingeboekt zonder bewijs van duurzaamheid. Dit flexibiliteitsmechanisme betreft de tijdelijke versoepeling inboekeisen en is uitgewerkt in artikel 17 van onderhavig besluit. In paragraaf 2.6.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting is de werking van dit flexibiliteitsmechanisme toegelicht. Aanvullend op artikel 16 bevat artikel 17 de voorgestelde derde manier om aan te tonen dat de hernieuwbare waterstof voldoet aan de eisen in artikel 9.10.4.2 van de Wm. Een inboeker heeft hiervoor een eigenverklaring versoepeling inboekeisen en een auditverklaring versoepeling inboekeisen met de naam van deze inboeker nodig om deze waterstof als hernieuwbaar te kunnen inboeken en hiervoor een HWI-W te kunnen ontvangen.

Artikel 18 Eisen aan inboeking hernieuwbare waterstofdrager

Op grond van artikel 9.10.4.3, onderdeel c, van de Wm, kunnen eisen worden gesteld aan de in te boeken hernieuwbare waterstofdragers. Er is maar één manier om te voldoen aan deze overige eisen, namelijk door te beschikken over een bewijs van duurzaamheid en door gecertificeerd te zijn volgens een vrijwillig systeem voor RFNBO's. Of wordt voldaan aan artikel 9.10.4.3 wordt aldus aangetoond met certificering tegen een door de Europese Commissie erkend vrijwillig systeem voor RFNBO's, waarbij wordt toegezien op de naleving van verordening (EU) 2022/966. In het tweede lid van artikel 18 is een delegatiegrondslag opgenomen om nadere regels te stellen aan de in te boeken hernieuwbare waterstofdrager. Hierbij kan worden gedacht aan een bepaling dat de hoeveelheid hernieuwbare waterstofdragers die wordt ingeboekt moet blijken uit de bedrijfsadministratie en dat de ingeboekte hoeveelheid hernieuwbare waterstofdrager moet worden afgeschreven van de massabalans voor RFNBO's en een bewijs van duurzaamheid ten behoeve van de NEa moet worden opgesteld. Zie verder paragraaf 2.4 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

De tijdelijke versoepeling inboekeisen die is neergelegd in artikel 17 is niet van toepassing op hernieuwbare waterstofdragers. Dit is omdat hernieuwbare waterstofdragers naar verwachting zullen worden vervoerd per schip en omdat hiervoor niet geldt dat de infrastructuur de komende jaren nog moet worden gerealiseerd zoals het geval is met pijpleidingen voor transport van gasvormige waterstof. Waterstofdragers zoals ammoniak en methanol worden op dit moment namelijk al op grote schaal geïmporteerd, naar exploitanten van industriële installaties getransporteerd en daar ingezet, en er zijn daarmee geen logistieke belemmeringen om op dezelfde wijze hernieuwbare waterstofdragers te importeren, naar exploitanten te transporteren en daar in te zetten.

Artikel 19 Rekenmethode bijschrijven hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Op grond van artikel 9.10.4.5, derde lid, van de Wm worden nadere regels gesteld over de rekenmethode voor het bepalen van de hoeveelheid bij te schrijven HWI's na de inboeking van hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdragers. Dit ziet op de afronding van de HWI's naar beneden. Zo leidt het opvoeren van de inzet van 8,9 GJ hernieuwbare waterstof tot 8 HWI-W's. Artikel 8 van onderhavig besluit schrijft de berekeningswijze voor.

Artikel 20 Opschorten of weigeren bijschrijven hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Eerste lid

Op grond van artikel 9.10.4.8, eerste lid, van de Wm kan de NEa het bijschrijven van HWI's weigeren of opschorten. De termijn van vier weken is in beginsel voldoende voor de NEa om een

eerste controle uit te voeren of er sprake is van evidente onregelmatigheden bij een inboeking van een hoeveelheid hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdragers, maar niet zo lang dat de belangen van de inboeker geschaad worden.

Tweede lid

Binnen de termijn van vier weken moet het bestuur van de NEa beslissen om de bijschrijving van de HWI's al dan niet te weigeren. Tegen die beslissing staat bezwaar en beroep open. Indien het bestuur niet binnen die termijn beslist, bepaalt dit lid in het belang van de inboeker dat de HWI's moeten worden bijgeschreven.

Derde lid

Indien in een specifiek geval de termijn van vier weken niet lang genoeg blijkt te zijn, kan het bestuur van de NEa de termijn eenmaal met ten hoogste vier weken verlengen.

Artikel 21 Inboekverificatie

Op grond van 9.10.4.1, tweede lid, van de Wm, moet de inboeker beschikken over een inboekverificatieverklaring. Deze verklaring dient voor 1 juni in het HWI-register gekoppeld te worden aan de ingeboekte hernieuwbare waterstof of hernieuwbare waterstofdragers. De inboekverificateur geeft deze inboekverificatieverklaring af voor een ingeboekte hoeveelheid hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers. Die verklaring houdt in dat de ingeboekte hoeveelheid hernieuwbare waterstof en hernieuwbare waterstofdragers voldoet aan alle gestelde eisen en dat de inboekingen geen materiële afwijkingen bevatten. De inboekverificateur verstrekt de inboekverificatieverklaring aan de inboeker. Zie voor een toelichting op de verschillende vormen van verificatie en de inboekverificatie paragraaf 2.5.2 van het algemene deel van deze nota van toelichting. Artikel 21 beoogt te waarborgen dat de kennis en kunde van de betrokken verificatie-instelling is getoetst, door te verlangen dat de inboekverificateur zijn werkzaamheden uitvoert overeenkomstig een door de minister goedgekeurd verificatieprotocol. Bovendien dient de verificateur geaccrediteerd te zijn. Zie voor een uitleg van de twee opties voor accreditatie, de overgangstermijn vanaf 2033 en het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.

Artikel 22 Ambtshalve vaststellen ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong

Ingevolge artikel 9.10.4.10 van de Wm is het bestuur van de NEa bevoegd om tot vijf jaar na het verstrijken van een kalenderjaar de ingeboekte hoeveelheid RFNBO's vast te stellen. Bij een wijziging van de totale hoeveelheid RFNBO's, kan ook de hoeveelheid te sparen HWI's veranderen, maar ook de soort bijgeschreven HWI. Om te voorkomen dat het bestuur van de NEa bij een ambtshalve vaststelling van vijf jaar terug de (spaar)gevolgen en de gevolgen van het doorschuiven van de jaarverplichting door de jaren heen moet berekenen, in een situatie dat de verschillende soorten HWI's bestaan, bepaalt dit artikel dat het bestuur van de NEa de gevolgen van de ambtshalve vaststelling op het saldo van HWI's in het lopende kalenderjaar toepassen moet.

Artikel 23 Eisen aan de rekening

Op grond van artikel 9.10.5.4, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Wm kan het bestuur van de NEa weigeren een rekening te openen als niet wordt voldaan aan de in titel 9.10 van de Wm of op grond van die titel gestelde eisen. Een van de eisen voor het hebben van een rekening is dat de betreffende onderneming een hoedanigheid genoemd in artikel 9.10.5.3 van de Wm bezit (inboeker, exploitant of Minister). Om een dergelijke hoedanigheid te bezitten moet de onderneming voldoen aan de eisen van artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007 (zie de definitie van onderneming in artikel 9.10.1.1 van de Wm). Bovendien dient de aanvrager de vereiste gegevens te verstrekken op straffe van afwijzing van het verzoek om opening van een rekening.

Artikel 24 Vermoeden van fraude en misbruik

In dit artikel zijn een aantal omstandigheden genoemd die in ieder geval redenen vormen om fraude of misbruik van een rekening te vermoeden. Dit laat onverlet dat andere signalen kunnen bestaan die het bestuur van de NEa reden geven om fraude of misbruik te vermoeden. Wanneer

het bestuur van de NEa een rekening of faciliteit blokkeert, dan stelt het de rekeninghouder daarvan in kennis.

Artikel 25 Rekening opheffen

Eerste lid, onderdeel a

Voor het hebben van een rekening is het voldoen aan een van de hoedanigheden, genoemd in artikel 9.10.5.4 van de Wm een vereiste. Een onderneming die geen van de in dat artikel genoemde hoedanigheden bezit, kan geen rekeninghouder zijn. Gelet op de functie van de rekening in het register is het niet gewenst dat rekeningen blijven bestaan, waarvan de houder geen recht (meer) heeft op een rekening. Het bestuur van de NEa heft dergelijke rekeningen daarom ambtshalve op.

Eerste lid, onderdeel b

Het bestuur van de NEa kan bij een vermoeden van fraude of misbruik een rekening of een faciliteit van een rekening blokkeren. Wanneer het bestuur van de NEa besluit een rekening of faciliteit te blokkeren, dan stelt het de rekeninghouder daarvan en van de vermoedens van misbruik of fraude in kennis. Als de rekeninghouder niet genegen of in staat is om een voldoende antwoord te formuleren op de vermoedens van de NEa, is het niet wenselijk dat de rekening blijft bestaan. In dat geval heeft het bestuur van de NEa een aanleiding tot ambtshalve opheffing van die rekening.

Eerste lid, onderdeel c

Een rekening waarop gedurende twaalf maanden geen enkele activiteit is geweest, heeft voor de rekeninghouder klaarblijkelijk geen functie meer. Gelet op de functie van de rekening in het register is het niet wenselijk dat inactieve rekeningen blijven bestaan. Daarom kunnen dergelijke rekeningen door het bestuur van de NEa worden opgeheven.

Tweede lid

Een rekening met een inboekfaciliteit en een overboekfaciliteit of alleen een overboekfaciliteit kan op verzoek van de rekeninghouder door het bestuur van de NEa worden opgeheven. Deze mogelijkheid bestaat dus niet voor een rekening met een jaarverplichtingfaciliteit en een overboekfaciliteit. Een exploitant van een industriële installatie is op grond van artikel 9.10.2.2 van de Wm verplicht een rekening met jaarverplichtingfaciliteit te hebben. Die rekening kan daarom niet op verzoek van de rekeninghouder worden opgeheven, maar wordt slechts opgeheven als de rekeninghouder geen exploitant van een industriële installatie meer is. Dit in tegenstelling tot rekeningen met een inboekfaciliteit of alleen een overboekfaciliteit. Het inboeken van RFNBO's of het uitsluitend handelen in HWI-W's is een vrije keuze.

Derde lid

Een rekening waarop verplichtingen rusten wordt niet ambtshalve noch op verzoek opgeheven. Hiermee wordt voorkomen dat de rekeninghouder op deze wijze van die verplichtingen ontheven wordt. Het betreft de verplichting om een negatief saldo op de rekening aan te vullen als gevolg van het afschrijven van HWI's voor de jaarverplichting (artikel 9.10.2.8, vijfde lid, van de Wm) of als gevolg van het afschrijven van HWI's vanwege foutieve inboeking (artikel 9.10.4.10, vijfde lid, van de Wm).

Artikel 26 Sparen van hernieuwbare waterstofeenheden industrie

Dit artikel bepaalt op welke wijze het aantal te sparen HWI's berekend wordt. Deze vaststelling vindt plaats nadat het aantal HWI's voor het voldoen aan de jaarverplichting van het voorafgaande kalenderjaar op grond van artikel 9.10.2.8, eerste lid, onderdeel b, van de Wm door de NEa afgeschreven is. Indien een rekeninghouder op 1 juni van een kalenderjaar nog HWI's op zijn rekening heeft staan, dan wordt via artikel 26 bepaald hoeveel HWI's worden gespaard en hoeveel HWI's dan eventueel komen te vervallen. De spaarregels zijn verschillend voor exploitanten van industriële installaties en voor inboekers hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong. De HWI's die de rekeninghouder niet mag sparen vervallen van rechtswege en worden van het saldo van de rekeninghouder verwijderd. Zie voor een verdere uitleg van dit flexibiliteitsmechanisme paragraaf 2.6.1 in het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 27 Overboekverificatie

Op grond van artikel 9.10.5.6, derde lid, van de Wm, moet de overboeker van HWI-W's beschikken over een overboekverificatieverklaring. De exploitant van een industriële installatie en de inboeker voeren bij elke overboeking van HWI-W's de verkregen gemiddelde prijs van de overgedragen HWI's op. Deze exploitant of inboeker koppelt voor 1 juni aan de overboeking van HWI-W's een overboekverklaring van een overboekverificateur. De overboekverificateur is de verificateur die de overboekverificatieverklaring afgeeft voor de opgevoerde prijs of prijzen van overgeboekte HWI-W's. Die overboekverklaring houdt in dat de opgevoerde prijs of prijzen geen materiële afwijkingen bevat. De overboekverificateur geeft in het HWI-register aan wat het resultaat is van de overboekverificatie. De overboekverificateur verstrekt de overboekverificatieverklaring aan de overboeker.

Op grond van artikel 27 bevestigt de overboekverificatieverklaring de juistheid van de opgevoerde prijs of prijzen van overgeboekte HWI-W's. Er moet één overboekverificatieverklaring zijn waarin alle overboekingen van dat jaar zijn meegenomen. Er kunnen dus meerdere overboekingen, en dus meerdere prijzen, met één verklaring worden goedgekeurd. Zie voor een toelichting op de verschillende vormen van verificatie en de overboekverificatie paragraaf 2.5.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting. Artikel 27 beoogt te waarborgen dat de kennis en kunde van de betrokken verificatie-instelling is getoetst, door te verlangen dat de overboekverificateur zijn werkzaamheden uitvoert overeenkomstig een door de minister goedgekeurd verificatieprotocol. Bovendien dient de verificateur geaccrediteerd te zijn. Zie voor een uitleg van de twee opties voor accreditatie, de overgangstermijn vanaf 2033 en het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.

Artikel 28 Rapportage

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2.2, vierde lid, van de Wm. Op basis van dit artikel stelt de NEa jaarlijks een rapport met geaggregeerde gegevens over de ingeboekte RFNBO's samen. Zie verder paragraaf 3 van het algemene deel van deze nota van toelichting.

Artikel 29 Overzicht

In dit artikel wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen om te komen tot een stabiele en transparante markt voor HWI's. Omdat er bij de deelnemers in het HWI-register verschillen bestaan in marktpositie, maar ook in het grote verschil in omvang tussen de marktpartijen, is het wenselijk dat er enige transparantie in de markt voor HWI's wordt gehandhaafd. Door meerdere keren per jaar het aantal per soort bijgeschreven HWI's te publiceren, tezamen met het aantal per soort gespaarde HWI's, zijn marktpartijen beter in staat om een inschatting te maken over het aantal in de markt beschikbare HWI's.

Minister van Klimaat en Groene Groei